

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 10-én és 25-én.

KIADJA A FÖLDMÍVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTER.

Szerkeszti: MOLNÁR ISTVÁN,

kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára folyó évre egy községeknek, mint magánosoknak egy forint, mely a lap kiadóhivatalának: Athenaeum r. társulatnak Budapest, VII., Kerepesi-út 54. sz. egyszerre küldendő be.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. sz. rendeletével e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministerium 20,899 1891. sz. a. az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

HIVATALOS RÉSZ.

I.

Pályázati hirdetmény.

Budapesten tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra.

Budapestben (a m. kir. kertészeti tanintézetben) folyó évi márczius hó 19-től márczius hó 24-ig gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek.

Czélja ezen tanfolyamnak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő lelkészekben a gyümölcsstenyésztés iránti érdeklődés felköltessék és azok abban szakszerű kiképeztetést nyerjenek;

b) hogy a lelkészek a fatenyésztésnek, nemesítésnek feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben művelőivé, tanító-mestereivé és buzgó terjesztőivé váljanak; és végül

c) hogy a gyümölcstermeléssel foglalkozó földbirtokosoknak alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsfa nemesítésben, kezelésben és ápolásban kellő utmutatást nyerhessenek.

A tanfolyamra csakis 12 lelkész fog az állam költségére felvétetni, a kik egyenként 16 frt uti-átalányban és napi 3 frt ellátási díjban fognak részesítettetni.

Felhivatnak mindazon községi lelkészek, kik ezen tanfolyamban résztvenni óhajtanak, hogy 50 kros bélyeggel felszerelt kérvényeiket, a melyekben életkoruk, nyelvismeretük, valamint azon körülmény is, hogy vidékük a gyümölcstermelésre kedvező-e, felemlitendő, a folyó évi márczius hó 6-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjeszszék fel. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő lelkészeken kívül fel fog még vétetni e tanfolyamra 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is, a kik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi márczius hó 6-ig, ugyancsak hozzám küldjék be.

Kelt Budapestben, 1899. évi február hó 13-án.

Földművelésügyi magy. kir. minister.

II.

Pályázati hirdetmény.

Keszthelyen, Kolozsmonostoron és Kis-Szebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra.

Kis-Szebenben (az állami faiskola területén) folyó évi április hó 7-től 17-ig, —

Keszthelyen (a m. kir. tanintézetben) márczius hó 14-től 23-ig, — és

Kolozsmonostoron (a m. kir. gazdasági tanintézetben) április hó 4-től 13-ig gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek.

Czélja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő faiskolakezelő tanítók faiskolakezelésben és gyümölcstenyésztésben egy elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerű kiképeztetést nyerjenek, —

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett faiskola-kezelőtanítók közül a községi faiskolákhoz alkalmas járási felügyelők legyenek a vármegyék által kiszemelhetők; és végül:

c) hogy a gyümölcstermeléssel foglalkozó földbirtokosoknak alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsfa nemesítésben, kezelésben és ápolásban kellő utmutatást nyerhessenek.

Az egyes tanfolyamokra csakis 20 tanító fog az állam költségére felvétetni, a kik egyenként 15 frt utiátalányban és napi 1 frt 50 kr. ellátási díjban fognak részesítettetni. Oly tanító, ki már ily tanfolyamban részt vett, nem pályázhatik.

Felhivatnak azon községi faiskola-kezelő néptanítók, kik ezen tanfolyamban résztvenni óhajtanak, hogy 50 kros bélyeggel felszerelt kérvényeiket, a melyekben életkoruk, nyelvismeretük s a faiskolában töltött eddigi működésük felemlitendő és ezen körülmények közvetlen iskolai hatáságuk által is igazolandók, folyó évi márczius hó 6-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjeszszék fel. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő faiskola kezelő tanítókon kívül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is, a kik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi márczius 6-ig ugyancsak hozzám küldjék be.

A tanfolyamot állami költségén végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti ministeri biztos jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgálatot tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Kelt Budapesten, 1898. február hó 13-án.

Földmívelésügyi magy. kir. minister.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

Marosszéki piros páris.

Származása: A páris alma Maros-Torda megyében, különösen Marosvásárhely környékén és a Nyárád folyó mentén már századok óta tenyészik.

Minősége: Elsőrendű csemege és gazdasági gyümölcs.

Érési ideje: Deczembertől februárig terjed.

Nagysága: Középnagy, 6,5 cm. széles és 6,5 cm. magas.

Alakja: Gömbalaku, kúpos; zöme a közepe felé esik. A kehelytől kezdve keskeny s kevésbé emelkedő bordák húzódnak a szár felé.

Héja: Finom, sima és fényes.

Színe: Szalmasárga, napos oldalán élénk pirossal bevont. Pontozata finom, sűrű és leginkább a piros részein szembetűnő, szintugy vannak rajta ragya- vagy esőfoltok, a melyek miatt a gyümölcs értékéből veszít.

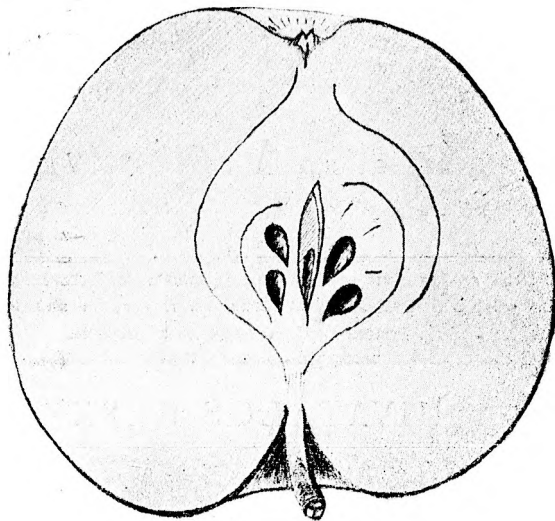
Szára: Hosszú vékony, fás és szük, mély tölcsérialaku üregben ülő.

Húsa: Sárgásfehér, finom, tömött és roppanó; leve bő cukros és gyengén savanyú ízű.

Magháza: Nyílt, mély és számos ép magot rejt magában.

Kehelye: Kicsiny és zárt. Kehelycsöve rövid kúpalaku.

Fája: Erős növéssü; terjedelmes szétálló koronát képez és hazájában elég bőven is terem.

7. ábra.

Zordabb éghajlat alatt esőfoltos lesz a gyümölcs; ezért ha másképen kiváló hazai fajta is, általános elterjedésre és nagyban való termelésre nem ajánlható.

Társnevei: Nincsenek.

Leirói: Belke Tivadar, Ill. Monatshefte 1866. évf. 257. sz. Leroy Dict. de Pomologie IV. 526. sz.

Ritter Gusztáv.

A szőlőoltványok metszéséről.

A szőlőnek tulajdonképeni hazája nem nálunk van; de éghajlati és talaji viszonyaink annak termesztésére alkalmasok. Csakhogy amíg eredeti hazájában, — Ázsia déli részén minden emberi beavatkozás nélkül is megtermi használható gyümölcsét, addig nálunk többféle művelési mód alkalmazása folytán terem csak olyan gyümölcsöt, aminőt tőle kívánunk. Ha nem gondolnánk, főképen ha nem metszenénk a szőlőt, olyan lenne, mint az a szőlő, amely erdeink fáira felkuszik, és amit mi vadszőlőnek nevezünk, pedig az tulajdonképen nem is vad, hanem nemes szőlő magjából származó elvadult szőlő. Ha nem metszenénk szőlőinket, az mind ilyen lenne.

Természeti ösztönénél fogva faját fenn akarja tartani és arra törekszik, hogy olyan magot teremjen, amiből ép, erőteljes ivadék fejlődik.

Epen nem az a szándéka, hogy olyan lédús, husos és zamatos bogyót hozzon, mint aminőt mi tőle várunk. Csak a helyi viszonyoknak és körülményeknek megfelelő művelésmód segítségével érjük el azt, hogy szőlőnk szép és jó gyümölcsöt terem és épen ezen emberi beavatkozással némely szőlőfajtát annyira eltérítettünk eredeti hivatásától, miszerint az ma már magvat sem terem, pl. a perzsiai, korinthusi stb. fajták.

Ezt legfőképpen a helyesen alkalmazott metszés művelési-rendszerrel érjük el.

A metszésnek célja mindenekelőtt, hogy a szőlőtőnek olyan külső alakot adjunk, a mi talaji és éghajlati viszonyainknak megfelelő. Hogy annak törzsképződménye — alapja — olyan legyen, hogy a tél erős fagya és különösen az ólmos esők ellen be lehessen fedni, alacsony legyen, hogy így a föld kisugárzó melegét is felhasználhassa, és hogy rajta minden munkát kényelmesebben és célszerűbben végezhessünk.

A metszéssel szabályozzuk a szőlőtermés mennyiségét és minőségét is, mert vannak szőlőfajtáink, a melyek például rövid csapos-művelésmód mellett elég bő és jó termést adnak, mások keveset és jó bort teremnek, ismét mások ezen művelésmód mellett már egyáltalán nem adnak termést vagy csak igen keveset, pl. a Rajnai rizling. Az ilyen fajtáknál ugyanis a termőrügyek a venyige középső részén vannak kifejlődve, ha most már ezeket lemetszenénk, — az egyértelmű lenne az előre való leszüreteléssel. Ilyen esetben a hosszú, pl. szálvesszős művelésmód az indokolt.

Egy másik szőlőfajta ugyanilyen módon sokat, de olyan silány minőséget teremne, a mely a mi izlésünknek megfelelő nem lévén, — ilyen bor termelése nem is volna indokolt, — de meg az ilyen meg nem felelő művelésmód folytán hamar kimerítenénk a tőke erejét és idő előtt terméketlenné válnék.

Egy további célja a metszésnek az is, hogy ez által a szőlőt hosszabb ideig termőerőben tartsuk, mert metszés nélkül, magára hagyva nagyon kimerítené a talaj tápanyag-készletét és még sem teremne jól, — hamar kellene a nagy költséggel járó újraültetéshez folyamodnunk. Nálunk a szőlőtőkének legmegfelelőbb és legszokásosabb alapalakja a fej, a czomb és a bak és ezek mindegyikén gyakorolhatjuk a szőlőfajtának megfelelő rövid- vagy hosszúcsapos, szálvesszős stb. metszésmódokat.

Messze térnék el cikkem céljától, ha ezen metszési rendszereket részletesen ismertetném, azért részletes ismertetésére azon metszési módnak szorítokozom, a mely az oltványszőlőknél a gyakorlati tapasztalat szerint idáig a legmegfelelőbb.

Mindenek előtt figyelembe kell vennünk az oltványtőke azon tulajdonságát, hogy az a gyökérnemes európai szőlőnél bujább, erőteljesebb növekedésű, többet, habár kissé silányabb minőséget terem és az európai szőlőnél kényesebb is. Ezen tulajdonsága az alanyul használt amerikai szőlőtől van, mint a melyik természeténél fogva az európai szőlőnél sokkalta erőteljesebb lévén, ezen tulajdonságát legalább részben még az oltványtőkére is átruházza.

Ezen tulajdonságot figyelembe véve, már mintegy elvileg mondhatjuk ki, hogy az olyan, nálunk régebben divó vázfej-féle (kopasz fej) művelés az oltványtőkénél nem volna megfelelő, sőt határozottan káros, mert a gyökérzet erőteljes működése folytán nagy nedvtorlódást idézne elő, a minek következtében a tőke idősebb részeiből törne elő

töméntenen fattyuhajtás, a mi, mert nem egyéves fából — a venyigéből — nőtt ki, nem hoz termést s így csak haszontalanul emésztene a tőke erejét; de lehet ez a torlódás olyan mérvű is, hogy a tőke pusztulását okozza.

Epen ezen szempontból már maga a fejalap sem alkalmas, mert a fejben levő elfásult részek akadályozzák a nedvek felfeléhaladását, a minek folytán itt is sok olyan hajtás támad, a mit, mint feleslegeseket, le kell szedniünk. De egyáltalán, mivel a fejalapon gyakorolt régibb művelésmód mellett mindég kell ugynevezett ugarhajtásokat hagyni, a melyek csak a jövő évben teremnének, ennél fogva már az európai szőlőnél is áttértünk olyan alapra, a melyen ilyen, a folyó évben még nem termő, hajtásokat nem kell meghagyni.

Ilyenek a czomb és a bak.

A czomb-alapnál a fejnél említett nedvtorlódás nem fordul olyan nagy mérvben elő, sem ugarhajtásokat nem kell hagyni. Ennek azonban, különösen oltványoknál a hátránya az, hogy hamar magasabb lesz, semmint azt kívánjuk és rajta az amugy is erőteljes hajtások egymáshoz olyan közel esnek, hogy a dus lombozat sem a szellőnek, sem a nap sugarainak a lombozat belsejébe való kívánatos behatolását nem engedi. Ennél már megfelelőbb a bak-alap, a melynél a czombocskák és rajtuk a csapok egy sorban vannak.

A gyakorlati tapasztalás alapján azonban, különösen hazai viszonyaink között, legmegfelelőbbnek bizonyult az ugynevezett *javított bak*, azért a következőkben ennek a képezését fogom röviden ismertetni.

Az ültetésre használandó oltvány vagy gyökér vagy sima. Az ültetésre úgy kell előkészíteni, hogy a gyökéreset, különösen ha a gyökérzetén kevés a hajszálgyökér, megmetszszük a gyökereit 10—15 cm. hosszúságúra, a hajtásai közül pedig kiválasztjuk a jól beérett és legerőteljesebbet és ezt egy nyílt szemre metszszük, a többi hajtást pedig töből eltávolítjuk. A sima vesszőt alsó végén egy bütykőn keresztülmetszszük, felül pedig egy rügy felett 5—6 milliméter csonkot hagyunk. Mindkettőt úgy kell ültetni, hogy az oltás helye a föld színénél legyen.

Az első évben a meghagyott rügyből a nyár folyamán erőteljes hajtás fog nőni, a mi esetleg ezen kívül nőtt, a mint azok 8—10 cm. hosszúságúak, el kell távolítani. Ha ez a hajtás augusztusban még nem mutatja az érédes jeleit, meg kell a vesszőt mintegy $\frac{1}{3}$ -résznyivel, felülről számitva, kurtítani.

A következő évben, ha az első évi hajtás még gyenge volt, ismét csak egy nyílt szemre messük vissza; ha ellenben a hajtás elég erőteljes volt, azt két nyílt szemre lehet visszametszeni. Ezen szemekből a nyár folyamán két hajtás fog nőni, ha több nőne, azokat eltávolítjuk; ezeket pedig, a mint a múlt évben is tettük, megkurtítjuk. Ha ezek a hajtások őszre jól beértek, és mint ilyeneket most már vesszőnek vagy venyigének nevezzük, a szerint, a mint azok erősek vagy gyengék,

mindegyikét ismét egy szemre, ha pedig erőteljesen fejlődtek, — a mint az a helyesen választott oltványnál már rendszerint történni szokott — két kétszemes csapra metszszük. Ezekből a szemekből most már a harmadik év tavaszán ugyancsak hajtások nőnek.

Ezzel már a *javitott bak*-nak nevezett tőkealap be volna fejezve, a melyről láthatjuk, hogy az most már egy négyfelé elágazó alapot képez, amely a földhöz közel van és a tőke belsejét a levegő átjárhatja és a nap sugarai is elég jól hozzáférhetnek.

(Folytatása következik.)

Révész István.

Egy egészen új burgonya.

Kertészeti gazdaságomban minden termények között, a melyeket gazdasági vagy háztartási célra termelek, a gyümölcsfélék után legnagyobb előszeretettel vagyok a burgonyák iránt s nem egyszerűen a friss törésű luczerna vagy gyepföld dinnye-területét kedvenceimmel.

8. ábra.

A gyümölcszedés, a szüretelés kedves munkái után is marad még mindig egy titkos vágyom, egy élvezetesnek ígérkező munkálat: a burgonyaszüret. Erre a legkedvezőbb időt választom meg és nem tartom utolsó gyönyörűségnek, a szépen fejlett burgonyákkal teletömött zsákok szemlélését. A burgonya felszedetése mindig élénkebben érdekel, mint minden más talán értékesebb termények betakarítása úgy, hogy már sokszor gondolkoztam azon,

vajjon nem származásomnál fogva ragaszkodom e tót nemzeti specialitáshoz? Ezt azonban eddig nem sikerült sehogysem kisütnöm s végre bele kellett nyugodnom abba a még gyermekkoromban hallott szálló igébe, hogy »szelid csendes véri, mert szereti a krumplit«. — Hát ez igaz is. Szeretem én azt minden mondurjában, a melybe a nemzetiségek azt tudtommal öltöztetik és végig kóstolgom akként, a mint a különböző fajták egy, vagy más célra izletesebbek, vagy jobban megfelelők.

A mint, hogy minden embernek vágyai vannak, a szép sárga kifli-burgonya láttára többször támadt azon gyermekies vágyam, hogy mennyivel tetszősebb s talán értékesebb is lehetne egy szép rózsaszínű kifli-burgonya.

Kutattam, kerestem, de érdeklődésemnek nem sikerült ilyent találni, elhatároztam hát ennek előállítását megkísérteni. E végből a »Martin kürtje« nevű sárga, majdnem fehér gumóju, keményhúsú, kiflialakú burgonya iránt volt legtöbb bizalmam, minthogy e faj hosszukás kifli alakját a Chiliből származó fekete burgonyától kapta, a nélkül, hogy az anyafaj színéből örökölt volna, sőt ellenkezőleg szinte fehér lett.

E késő érésű, túlkeményhúsú, leginkább salátának alkalmas burgonyát előre csiráztattam és 1892. tavaszán, mihelyt az idő alkalmasnak kínálkozott, egy sorba azonnal elfészkeltem az arra előre elkészített alkalmas helyre. A keresztezésre társul szánt »Early Sunrise« nagyon korai, puha húsú, rózsaburgonyát hideg helyen késleltetve, április végén az előbbivel szomszédos sorban helyeztem el. Május hó végén teljes virágjában diszlett mindkét faj. A virágok keresztezésének minden ismert módját megkísérítve sikerült a figyelem alatt tartott bogycákat jól kiérlelve, következő év tavaszán melegágyi kezeléssel kikeleszteni és a fiatal palánták után a nyár végére — nem kis örömmre és meglepetésemre — valóban miniatűr kis kiflialakú és gyönges rózsaszínű burgonya-fiókákat kikaparni. Ez a néhány apró, féltett jószág évről-évre bebizonyította, hogy nem volt hiábavaló a fáradságom. A múlt évben kísérletezés alatt álló 16 újabb fajtám között, a midőn vidékünkön a kedvezőtlen esős időjárás következtében fellépett, romboló burgonya-ragya a egyetlen faj volt, a mely csak nagyság tekintetében hagyott kívánni valót — jó esztendőkhöz viszonyítva — (megközelítette még a Professor Julius Kühn burgonyája); de mennyiség dolgában teljesen kielégített. Ez újdonságot jelen évben először bocsátom forgalomba Gáspár-féle »Szekely kincs« neve alatt. A növény bokra sötétzöld levelzetű, középnagy, tömött, erős lombzatot képez. Virágja fehér. A gumó alakja hosszukás, hajlott kiflialakú. Színe: szép rózsaszín. Husa: sárga, némi kis rózsaszín árnyalattal; ez árnyalat azonban csak a nyers állapotban vehető észre, mert sülvé vagy fővé egészen sárgaszínű, féltömött; szerencsés vegyülete a két ellentétes válfaj husának, a melyből származott. Érési ideje julius közepétől kezdve egész nyáron át váltva érik, e miatt a háztartásban igen becses;

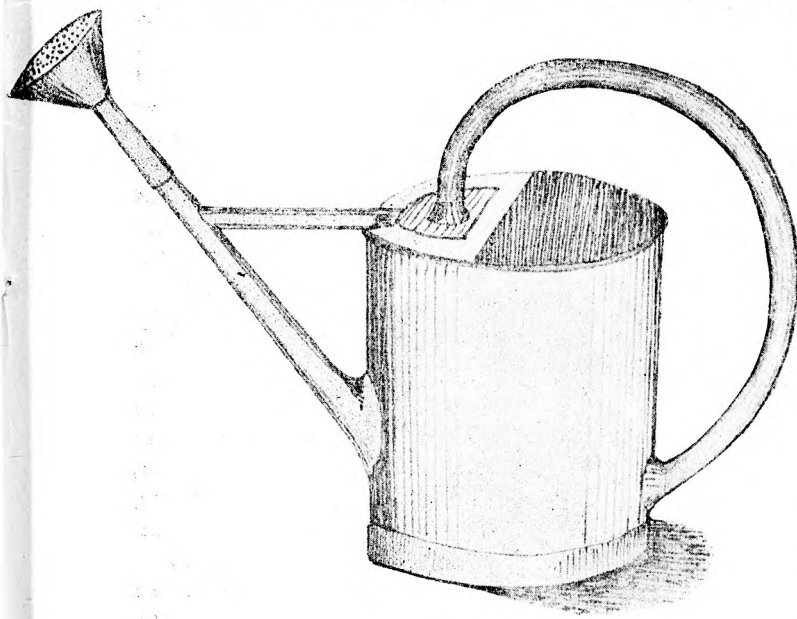
télen át egymásra halmozva, pinczében vagy veremben legkésőbb indul csirába. E sok becsülendő tulajdonságai mellett bajos lenne eldönteni, vajon mint asztali, csemege, vagy mint feltünően bőtermő gazdasági faj értékesebb-e? Nálam 6 éven keresztül, kötött agyagos talajban következetesen meglepő hozamokat adott, de kipróbáltam vizenyős, silány helyen s meggyőződtem az iránt, hogy talajban nem válogató, mint a többi nagyon is igényes kiflifa, de viszont a fővenyes televényes talaj iránt nagyon hálásan viselkedik; mindenesetre kipróbálásra érdemes.)*

Gáspár Antal.

Kerti szerszámainkról.

3. Angol kerti-locsoló.

A kerti-locsoló tudvalevőleg felette szükséges tartozéka minden kertnek, e miatt fel is található az különböző alakban és nagyságban minden kertben. Mivel pedig nemsokára elérkezik az ideje ezek használatának, azért a mellékelt 9. sz. ábrában be-

9. ábra.

mutatjuk azon olvasóinknak, kik még nem ismernek, az angol kerti-locsolót, mint olyant, a mely az általános használatban lévőknél minden tekintetben czélszerűbb és jobb, a melyet továbbá némi utbaigazítással minden bádogos képes megkészíteni és így beszerzése nem ütközhetik akadályba.

Az angol kerti-locsolónak a közönségesek felett a következő előnyei állapíthatók meg:

1. Ennek alakja nem szabályos henger, hanem két oldalán ellapított, miáltal tetemesen meg van könnyítve annak vitele és pedig azáltal, hogy nem kell a kart annyira kifeszítve tartani mint a közönségesnél.

*) A most leirt burgonya megrendelhető az előállító-nál Maros-Vásárhelyen és pedig 5 kg. 1.20, 10 kg. 2 frt, 25 kg. 3 frt 60 kr., 50 kg. 6 frt 50 kr. Szerk.

2. Egy másik és mondjuk főelőnye abban van, hogy a gömbölyű fogantyúja, mint az ábra is mutatja, a kifolyó csővel egy síkban fekszik és ez még az alaknál is lényegesebb javítás; mert öntözés alkalmával mindenkör két locsoló vihető és azokból egyszerre lehet a vizet kiönteni a nélkül, hogy azokat ki kellene kezünkből bocsátani, mint a közönséges locsolónál, mert a mint a viz fogy, azonképen csusztatható az öntöző hátrafelé, miáltal a viz az utolsó cseppig kiüríthető. Éppen így megmerítés alkalmával sem kell azt kezünkből kibocsátani, hanem mind a kettőt egyszerre megmeríthetjük. Ezáltal a munka nemcsak tisztább, hanem tetemesen gyorsabb is, mint a közönséges locsolónál, úgy hogy a munkás ugyanannyi idő alatt kétszer annyi területet képes meglocsolni, mint a közönségesekkel, a melyek közül tudvalevőleg az egyiket a merítésnél és az öntözésnél is kénytelen a földre helyezni, minek következtében a fenékre odatapad a föld, mely csakhamar sárrá válva új földtömeget ragaszt magához és ezáltal olyan sulyossá válik, hogy ha minduntalan nem takarítja meg a sártól, — a mely mivelet nemcsak időpocsékoló, hanem a fenék időellett való kilyukasztását is okozza, — nagy megerőltetéssel van az öntözés összekötve.

De nem részletezem ezen locsoló előnyeit tovább, hanem e helyett felemlitem, hogy ha az megfelelő erősségű zinklemezből becsületesen van megkészítve, akkor az tartós is és bemázolásra nem szorul; ha ellenben vaslemezéből van, abban az esetben valamivel olcsóbb ugyan, de már jóval rövidebb ideig tart még akkor is, ha azt vörös minium-festékekkel bemázolják és erre mint alapra belül fehér, kívül zöld színű olajos festék bevonatot adunk. Ha a festék és munka árát tekintetbe vesszük, kitűnik, hogy a vaslemezéből készült locsoló csak látszólagosan olcsóbb mint a zinklemezből készütek, miért is ebből készíttetni már azért is ajánlatos, mert az elpusztult zinklocsolóknak mindenkör van némi áruk holott a vaslemezéből készütek teljesen elvesztik értéküket.

Végül még csak arra kívánok figyelmeztetni, hogy a locsolókkal kiméletesen kell bánni és nem ide-oda dobálni, hogy összehorpadjanak; másrésről ismét: öntözés után a locsolókat felfordítva kell elhelyezni, mert a fenéken összegyűlő vízecseppek azok, a melyek megtámadják az anyagot, ott idővel lyuk tázásra, majd új fenékre szorul. Mivel pedig az üres locsolók felfordítva való elhelyezése mást nem igényel, mint egy kevés figyelmet, ennél fogva ajánlom ezt minden locsolónál megcselekedni.

Sikabonyi.

Közhasznu kérdések és feleletek.

27. Kérdés. Udvarkertemben egy körülbelül husz éves Acer platanoides van, mely több év óta júliusban, ha nagy melegek vannak, leveleit mind elhullatja és csak ősz felé fejleszt ismét új leveleket, persze csak gyéren. Lehullás előtt a levelek

rendesen elszáradnak. Mi lehet a baj oka és miként kell ellene védekezni?

Vác.

P. K.

27. *Felelet.* A hiányos leírásból nem lehet a kérdéses fának bajára, illetőleg leveleinek időelőtti elszáradása okára következtetni. Amnyiféle ok foroghat fen, a mely a leveleknek korai lehullását vonja maga után, hogy kívánatos lett volna körülményesebb leírását adni a tapasztalt jelenségnek, vagy a mi még jobban nyomra vezetett volna, a száradó és lehulló leveleket czélszerű lett volna vizsgálásra beküldeni. A gombaparaszták közül nagyon elterjedt mérvben bántja a különféle juharfákat a *Rhytisma*-gombagénusz, mely sárga szegélyű, fekete, rücskös foltokat szokott nyár folyamán okozni; némelyik esztendőben e gomba oly közönséges, hogy ép levél nem marad a fán. Valószínű azonban, hogy talajbéli okok játszanak itten szerepet, esetleg túlságos szárazság. Mindenesetre jó lesz a talajt megvizsgálni, sőt az sem lehetetlen, hogy a gyökérzet valamely módon meg van támadva. Hogy ha a jelenség az idei nyár folyamán újból jelentkezne: tessék a beteg levelekből néhányat beküldeni, hogy véleményt lehessen róluk mondani.

Sch.

28. *Kérdés.* Két évvel ezelőtt Füzes-Gyarmatról (Békés m.) hozattam alma és körtefa oltványokat. Feltűnt azonban, hogy almafáim nem mennek semmire sem, sőt egyes ágai száradásnak indultak. Közelebbről megvizsgálván azt tapasztaltam, hogy veszésnek indult fácskáim gallyai, de még a törzs is tele van szürkés élettelennek látszó élősdiékkel, mint a mellékelt gallyon is látható. Miután már nem csak a hozatott, de az itt volt almafáimon is található e betegség, tiszteletteljesen kérem a mellékelt gallyat megvizsgálva megállapítani, hogy mi a neve az almafa eme ellenségének — mert csak is az almafákon található, — és mivel lehetne elpusztítani?

Kis-Iratos.

Gy. J.

28. *Felelet.* A beküldött gallyat a *Mitilaspis pomorum* nevű almafa-paizstetű borította el; most van még az alkalmas idő arra, hogy ennek további elszaporodása elé gátat vessünk, mert ezek a fakéreg élő részének nedveit szívják fel és az illető résznek pusztulását okozzák. Az eljárás ellenük abban van, hogy a paizstetű-fészkeket akár magunk készítette egyszerű fakéssel vagy vakaróval letisztogatjuk, valamibe felfogjuk és elégetjük; azután durvaszörű, petroleumba mártott kefével az illető helyeket megdörzsöljük. Ez alkalommal a száraz ágakat és gallyakat levágjuk és a talajt a fa töve körül megjavítjuk. Mindezek után a fa koronájának összes részeit frissen oltott méz és hamu sűrű keverékével jól bekenjük. Kívánatos azonban az így kezelt fát egy ideig figyelemmel kísérni, mert a bajnak végleges orvoslása egyszerre nem mindenkor sikerül.

Sch.

29. *Kérdés.* »Kérem megállapítani, hogy a mellékelt körtefa ágakon miféle élősdiék vannak, s mi módon lehet ellenük védekezni; a megtámadott fák egyike (1. szám) 8 éves s most kezd teremni; a másik (2. szám) 12—14 éves, ez ideig szép ter-

méseket hozott, de mióta ezen betegségben szenved, a termés, az elvirágzás után lehull. Termés csak az ágak végein mutatkozik.«

Lábény-Szent-Miklós.

K. F.

30. *Felelet.* A beküldött körtegalyakon látható szürke színű, felpuffadt és ripacsos repedésszerű foltok a *Fusicladium pirinum* nevű gombától valók, melyek még akkor támadtak, a mikor a gally hajtás-korát élte; akkor körte ragya néven ismeretes jelenséget okoz, a leveleken és gyümölcsökön egyaránt. Védekezés gyanánt különös figyelmet kell fordítani tavasz végén és nyáron a *Fusicladium* okozta foltos levelekre, a mennyiben azokat mind le kell szedni és elégettetni. A *Fusicladium*-borította levelek arról ismerhetők fel, hogy az ilyen leveleken sötét, majdnem fekete foltok látszanak, melyek aprók és tömegesek, a levélnek mindkét oldalán látszanak, a foltok széle gyengén elmosódott és sugárzó. A beteg levelek leszedése után a fa koronáját tavaszkor 2°/_o-os, nyáron pedig 3°/_o-os bordeauxi oldattal kell megpermeteztetni. A gombának ugyanilyen színű, de terjedelmesebb ragyás foltjai a hajtások szárrészeit is ellepi, ezeket hasonlóképen el kell metszés által távolítani, még pedig a permetezés előtt. Ha pedig mindez eddig el lőn mulasztva, szükséges, hogy a korona összes beteg gallyai és ágai, melyek a beküldöttekhez hasonló módon szenvednek, minél előbb levágassanak, mivel a kártevő élősdiék gombának terjedelmes spóratömegei borítják ezeket a sebeket, melyek tavaszkor a kihajtó zöld részeket tovább inficiálják. A levágott részek gondosan összeszedendők és elégetendők.

Sch.

31. *Kérdés.* Egy gaz lelketlen ember szép gyümölcsfáimat, melyek karvastagságuk, kissé vastagabbak s némelyik vékonyabb, olyan vastagságú furóval mint a plajbászom meg furta, nem egészen keresztül, de a fa közepéig. Kérem kegyeskedjen közölni, hogy ki fognak-e veszni ezek a fák, vagy valami módon segíthetnek-e rajtuk. Megjegyzem, hogy a törzs középmagasságánál 1—2 furás van.

Dragonyeszt.

K. E.

32. *Felelet.* A kérdésben közölt vastagságban átfurt fatörzsek egyelőre nincsenek veszélyeztetve, csak arra kell ügyelni, hogy a furt lyukak faviaszszal jól betömessenek, mert tapasztalati tény, hogy minden nyílt seb, nyílás a fásodott részekben előbb-utóbb állati vagy növényi paraszták fészkévé válik, melyek azután a sebhelynek további fokozatos rongálásán munkálnak közre.

Sch.

33. *Kérdés.* Fenyőfáimon az ágak hegyén lévő rügyek a nyár folyamán mogoró nagyságra felduzzadtak s elszáradt gumókká alakultak. Miféle rovar bántja s hogyan védekeznek ellene?

34. *Kérdés.* Az élesdi hegyen 3 hold szőlőt és gyümölcsöst gleditschiával akarok bekeríteni; az ültető árkot ősszel már megásattam. Mi lesz jobb, magot vetni-e vagy egy éves csemetéket, melyek ezre 6 frt, tehát elég drága? Elég lesz-e a szomszéddal közös vízbarázda mentén 3 decim. távolságban vetni a magot?

Élesd.

N. J.

33. *Felelet.* A fenyőfák gallyain található tobozformájú képződmények nem egyebek mint gubacsképződmények, melyek a *Chermes abietis* nevű tetveknek szívása következtében jönnek létre a zsenge rügyekből. Az elváltozás t. i. abban nyilvánul, hogy a fiatal rügyek sejtszövege a szívás okozta növekedési inger következtében rövid, de feltűnően szélesebb és vastagabb tűleveleket fejleszt és ezen kiterült pikkelyszerű levelek tömött borulata adja meg ezen gubacsoknak a toboz formáját, melyek leginkább a *Picea-fenyőgénusz* tobozaira hasonlítanak. Védekezés gyanánt szükséges, hogy a fehéres színű tetvek megjelenése idején, tavasz közepén leginkább, az illető fákat quassia-főzettel megpermetezzük, azonfelül ajánlatos a már kifejlődött gubacsokat a bennök levő tetvekre való tekintetből összegyűjteni és megsemmisíteni. *Sch.*

34. *Felelet.* A *gleditschia* magvát, — gőzölés után — lehet állandó helyére is vetni czélszerűbb azonban külön magágyban egy-két évig nevelni és csak azután a megválogatott csemetéket állandó helyére ültetni. Az egyéves csemete szinte megfelel a czélnek, ha az legalább ludtoll vastagságú. Olcsóbb forrást mi nem ismerünk, tessék illető rovatunkat átnézni, ott is szoktak ilyen csemetéket ajánlani. A szomszédtól a 30 cm. távolság csekély, mert idővel a sövény 50—60 cm.-re is kiszélesedik és akkor határvillongásokra ad alkalmat. *Rz.*

35. *Kérdés.* Sziveskedjék kérem az alábbi soraimra a szives felvilágosítását megadni. 1. Jó oltóviaszt, hidegen folyót, — miből lehet könnyen és olcsón előállítani? 2. A szőlő sorokat éjszokról délnek, vagy nyugatról keletnek jobb-e vezetni? 3. A sima vagy a kevés gyökeres szőlővesszőt gödörbe vagy furóval jobb-e ültetni? 4. Az új szőlőt hogyan kell első évben kezelni és metszeni? 5. A »Szőlőművelési káté« ad-e a kezdőnek tökéletes utasítást a szőlőtelepítéséről, oltásáról és a többi kezeléssel? Hol lehet megkapni? 6. Milyennek kell lenni a szőlővesszőnek, hogy a szokványszerinti minőségnek megfelelően, illetve minő szőlővesszőt szabad elárúsítani, milyent nem? 7. A direct termő Gamay-Couderc és Creveling szőlőt érdemes-e termesztetni? 8. Hány fajta amerikai direkt-termő szőlő van és érdemes-e azokat termesztetni? 9. Jó, lapos, szurkos, fekete földben jó alany lenne-e a *Riparia portalis*? 10. Új szőlőt már az első évben szükséges-e permetezni és milyen % anyaggal?

Mezőtur.

Ifj. D. S.

35. *Felelet.* 1. Megfelelő hidegen folyó oltó tapaszt készíthet a következő anyagokból: 2 kg. fenyőgyanta, 70 gr. lenmagolaj és 200 gr. 90°-os borszeszből. Előbb felolvasztja csendes tűzön (takaréktűzhely lapján) cserép vagy fémedényben a gyantát s ha ez felolvadt folytonos keverés között hozzá adja az olajat. Most a keveréket félig lehűlni engedi s amidőn ez megtörtént, folytonos keverés között hozzá adja az előbb nyílt üvegbe tett és langyosvizben felmelegített borszeszt. Ha a tapasz híg volna, egy másik edénybe gyantát kell olvasztani és hozzá önteni, ha pedig sűrű, — akkor langyosra melegíteni és szeszt önteni még hozzá.

Az egészet jól elzárható bádóg edénybe kell tenni és hűvös helyen eltartani. 2. A sorok irányára nézve az az elv, hogy azokat úgy vezessük, hogy közéjük a napsugarai minél inkább behatolhassanak. Tehát a sorok irányára a helyi fekvés a határozó. Lejtős területeken az is fontos, hogy azok a lejtés irányát keresztezzék, mert különben a nagyobb esők árkokat mosnak vagy a földet az alsóbb részekre hordják. 3. Gyökeres vesszőt minden esetre jobb gödörbe ültetni. A simát lehet furóval is, de ezt is gödörbe vagy futó árokba ültetni jobb, — mert tökéletesebb a munka, a talaj ismét megmunkálva lesz és ugyanakkor trágyázni is lehet. A furó utáni ültetés olcsóbb. 4. A szőlő metszésére nézve jelen számunkban talál utmutatást; az első évi kezelés a talajnak lazán és gyomoktól való tisztántartásából, a peronospora elleni permetezésből, netaláni rovarkárok elleni védekezésből, pótló ültetésből és az őszi befödésből áll. Esetleg homokkötés is kell, sőt ha nagyon buja a hajtás, — tanácsos azt megkötözni is. 5. A »Szőlőművelési káté« igenis megadja a kezdőnek szükséges tájékozást. Megrendelheti Molnár István úrnál Bpest, I. ker. Ménesi-út 45. sz. 63. krnak póstautalványon leendő beküldése ellenében ajánlva küldi meg. 6. A szokványoknak megfelelő szőlővessző a legelső bütyöktől felfelé 45 cm. lefelé 5 cm. és így egészből 50 cm. hosszú és 6 m. legfeljebb 15 mm. vastag. A vesszőknek teljesen éretteknek, mindennemű betegségtől vagy jégveréstől menteseknek, és ugyanazon fajtának kell lenni mint aminőt a vevő rendelt. 7. A Gamay-Couderc és a Creveling a *phylloxera* támadásának sokáig nem képes ellent állani, — azért nagyban való alkalmasukat nem ajánlom. 8. Ma már igen sok direct termő amerikai szőlőfajta van; de mivel a *phylloxera*-nak egyik sem áll hosszabb ideig ellent és mert a boruk nagyrésze valamilyen sajátságos és az európai izlésnek nem megfelelő zamata van (róka zamata) — nem tudnak tért hódítani. Legmegfelelőbbeknek bizonyultak a York-Madeira, Herbemont és az Othello. Ez utóbbit mint csemegeszőlőt termelik és eléggé keresett is. 9. Az említett talajban, ha az nem tulságosan kötött vagy nedves, lehet hogy a *Rip. portalis* jó alany volna. Így látatlanban azonban nem lehet határozott véleményt mondani. 10. Az új szőlőt már első éves korában tanácsos $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ % bordeauxi keverékkel bepermetezni. *Rz.*

36. *Kérdés.* Rendelkezésemre ma mintegy 120 □° faiskola terület áll, mely a folyamatban levő tagosítás alkalmával 40—50° hosszú, 20—30° széles, tehát közel egy magyar holdat tevő területre fog kiegészített. A terület $\frac{2}{5}$ része keletről nyugatra hajló nyirkos természetű lejtős, $\frac{2}{5}$ része nyugatról keletre hajló száraz kötött talaj, $\frac{1}{5}$ részben pedig a középén sík terület. Kérdezem tehát miként lenne ezen terület czélszerűen úgy beosztható, hogy az a vezetésem alatt álló gazdasági ismétlő iskola czéljainak is mindenben megfelelően?

N.-Galambfán.

P. J.

36. *Felelet.* A mai 120 □° terület teljes egészében faiskola czéljaira használandó, mert erre a czélra az 1894 évi XII. t. cz. egy negyed kataszt.

holdat rendel. Ha a terület egy magyar holdra lesz kiegészítve, tessék annak hosszába és erre merőlegesen keresztbe egy méter széles utat készíteni. A sik területen igen kívánatos volna egy kút is. A sik terület és esetleg a keletről nyugatra hajló nyirkos lejtő magiskola és zöldségtermelésre volna felhasználható, — a nyugotról keletre hajló lejtő pedig a faiskolának jól megfelel. Ezen beosztás sem lehet állandó, mert azt bizonyára méltóztatik tudni, hogy ugyanazon terményt nem tanácsos egy és ugyanazon területen huzamosan termelni, hanem ha egy forgó faiskola a talajból kikerül, pár évig azon zöldségféléket vagy kapás növényt kell termelni. Ha a terület annyira nyirkos volna, hogy az talán nem is teljesen alkalmas a termelésre — tanácsos lenne azt alagcsöveztetni. *Rz.*

37. *Kérdés.* Szabad-e és minő távolságra a szomszédtelektől szőlőmet élősövényvel bekeríteni és minő a legalkalmasabb?

N.-Atád.

Ifj. P. P.

37. *Felelet.* Élősövénynyel bekerítheti szőlőjét úgy, hogy a kerítés egész szélességben a saját területén legyen, — ha közvetlen a szomszéd mellett van is. A fanemre nézve, amelyből készül, a talaj az irányadó. Készítik galagonyából, gleditschiából, eperfából stb. stb. *Rz.*

38. *Kérdés.* A múlt évben két hold területet komlóval ültettem be, melyekből néhány száz darab nem hajtott ki. A folyó évben az elpusztult tövek helyett másokat akarok ültetni; kérdem tehát, lehet e oly komló gyökeret ültetni, amelyik annyi termést hozzon, mint a tavaly dugványozott, s ha igen, — hány évesnek kell lenniök és hol szerezhetők be?

Székelyudvarhely.

S. M.

38. *Felelet.* Nem ajánlhatjuk eléggé, hogy ha valaki egy új művelésághoz fog, — annak minden részlete felől alaposan tájékozódjék. Már az ültetés-kor kellett volna a szükégesnél legalább 8—10%-al több dugványt beszereznie és ezeket hüvös helyen, nedves homokban eltartani; így júliusig is elálltak volna. Azokat a töveket, amelyek 3—4 hétig ki nem hajtottak, ezekkel a dugványokkal kellett volna pótolni. Ha volna iskolába rakva, onnét lehetne szedni egyéves töveket és ezeket az elpusztultak helyére ültetni. Ellenkező esetben tessék ismét sima dugványokat beszerezni onnét, ahonnan a múlt éveket elültetni. Disztlésük attól függ, mennyire vannak az egyes tövek egymástól és mennyivel erősebb a tavalyi ültetvény. Nem tudom hány dugványt rakott tavaly egy fészekbe? Ha egynél többet, akkor az egyik tövet a fészekből óvatosan ki kell venni, hogy meg ne sérüljön a gyökér és ezeket tessék mindjárt a kivétel alkalmával a hiányzó helyére ültetni. *Rz.*

39. *Kérdés.* Orgona, vadköszméte és vad ribizke bokrokat mikor kell metszeni és nyírni, hogy azok a földtől tetejükig, egyenes, falszerű, leveles kerítést képezzenek? Tavaszi vagy nyári hajtásaikat mikor kell visszametszeni?

Törökszentmiklós.

Sz. J.

39. *Felelet.* Szigorúan véve, az orgona bokrokat mindig csak az elvirágzás után metszük, amennyiben az az éves vessző végein virágzik; de ha mint élő sövény van alkalmazva, a hol kevésbé a virágzásra, mint inkább, a szép szabályos növekedésre adunk, akkor azt a téli hónapokban is metszhetjük. A második metszés legcélszerűbben június-július hónapokban történik. Ha a nyár folyamán egyes kifelé növe hajtások előfordulnak, akkor ezeket akármikor lenyeshetjük. A legjobb sövényt a perzsiái orgona (*Syringa persica* L.) adja. A vadköszméte és vad ribizke sövénynyel hasonlóképpen bánunk. A fő — bármiféle sövénynél — az, hogy mindjárt fiatal korában metszessék, hogy, minél sűrűbb növésű legyen, továbbá, hogy a nyári metszésre borult idő választassék, hogy az árnyékban volt leveleket a nap le ne perzselje. *Rd.*

40. *Kérdés.* Mik azok a *Psyllák*? és mi az életmódjuk? Az eddig olvasott többféle kifejezés megzavart. Ugyanis az 1898 évi *Gyümölcskertész*: 136 lapján a gyümölcsfa permetezésénél olvasom, (a) hogy »sok kárt tesznek a virágzás után fejlődő apró körtékben a *Psyllák* álczái.« Azután alább (b) »a körte elvirágzása után a gyümölcsbe fura-kodó *Psyllák* ellen«. stb. Az 1897-ik évi *Gyümölcskertész*-ben a Mathiász úr ismertette permetező rendszerben (128. lap) pedig megint azt olvasom: (c) »Ha pedig *Psyllák* (apró, reczés hátú, kékeszöld hasú, poloska-fajta álczák) mutatkoznak« stb. Ugy hiszem, hogy a zárójel között mondottak nem vonatkoznak ide, mert a reczés hátú poloska fajta a levélzeten tesz kárt, gyümölcsön még nem tapasztaltam.

Székesfehérvár.

R. J.

40. *Felelet.* A feltett kérdés egyszerű, de hogy arra határozott feleletet adhassak, négy részre (a. b. c. d. pontokra) tagolom azt s minden részre külön válaszolok. Az a) és b) pontban említett deák név téves, ott nem *Psyllát*, hanem *Sciara*-t kellett volna szedni, vagyis egy légy nevét (a *Sciara piri*-t), a melynek álczája (nyüve kukacza) az elvirágzás után, mintegy május hó második felében a kötődött apró körtéket kirágja. — A c) pontban közölt Mathiász József-féle megjegyzés teljesen helyes a mennyiben a zárójelbe foglalt megjegyzés tökéletesen jellemzi a szóban levő rovar, a *Psyllát* és pedig ennek még nyári alakját (kékeszöld hasú), mert az áttelelő, már más színű (vörhenyes). Hogy itt a mi honos három *Psylla*-fajunk közül melyikéről van szó, azt nem tudom, de annak jelen esetben nincs is semmiféle súlya. A mi pedig d) pontban fölvetett állatott illeti, ez a reczés poloska (*Tingis piri*) és ez megint más: az előbbi a *Psylla* egy nagy levéltetüre emlékeztet, amennyiben szárnyaháztető formájára van össze csapva és így borítja a rovar testét, holott a reczés poloska szárnya vízszintesen van elhelyezve s ennél az oknál fogva ez az állat laposnak látszik. Végül mig a reczés poloska szárnya tarka (barnafoltos) addig a *Psylla*-é üvegszín-fehér. Az a megjegyzése, hogy a *Tingis* csak a leveleken él, helyes; a *Psylla* szárnyas alakja előfordul nyáron a leveleken is, de a kárt a szivo-

gató álczái okozzák, a melyek a fák zöld hajtásaira, vagy már kissé érett felszínü vesszeire telepednek és pedig olykor igen temérdek számban. Addig, a míg a *Psylla* mint álca (= lárva), vagy nimfa (báb) szárnyatlan stádiumban vesztegel, az ember az ilyen állatot valami paizstetü-félének tartaná. De attól is különbözik; mert ha egy ilyen állatot (lárvát, nimfát) helyéből kimozdítunk, az csakhamar lábra kel és tovább vándorol, holott a paizstetvek (kivéve a melegházi *Dactylopiusokat*), ha már paizsuk van, nem vándorolhatnak többé. A kifejlődött *Psylla ugrik*, holott a Tingis (reczés poszka) nem. S utoljára még megjegyzem, hogy a Sciara-légy álczái a kis körte gyümölcsben, a *Psylla* álczái a hajtás és vessző felszínén, míg a Tingis-éi a levél alsó lapján élőködnek. Azt hiszem, hogy ezek után a t. kérdést tevő teljesen tisztában lesz az itt röviden összehasonlított három kártevővel.

J.

41. Kérdés. A permetezéshez használandó szerek, névszerint: 1. ammoniák, 2. rézkarbonat, 3. kerozen, 4. párizsi zöld és 5. cuprum arsenicosum — hol szerezhetők be? Mert nálunk sem patikában, sem gyógyszerkereskedésben nem kaphatók?

Székesfehérvár.

R. J.

41. Felelet. 1. Ammoniákat drogueriában (gyógyárú kereskedésben) kapja. 2. rézkarbonatot pedig minden nagyobb vegyes kereskedésbe kapja, másik neve: szénsavas réz; ugyanezt megkapjuk rézgálicznak és kristályos szódnának vizes oldataiból is, ha azokat összeöntjük; 1 kiló rézgáliczra $1\frac{1}{7}$ kiló kristályos szóda kell, melyet külön-külön oldunk vízben és csak oldataikat öntjük össze. 3. Kerosene (olv. *kerozin*) amerikai angolsággal a mi égetni való petroleumunkat jelenti. 4. Párizsi zöld másik neve *svájnfurti zöld*, e néven tartják festék-kereskedésben. Az 5. p.-ban említett *cuprum arsenicosum* magyarul *arzénos savas réz* ez épen olyan nagy mérge, mint a *svájnfurti zöld* (arzén van bennök). Sok helyen ez utóbbi helyett az előbbit árulják. Mindkettő nagy mérge, azért csak hatósági engedély mellett vásárolhatók.

J.

42. Kérdés. Egy almafa oltványt vagyok bátor küldeni, és kérdezní beteg-e az, s ha igen miféle betegségben szenved, mert úgy a törzs, mint a galyak kérgén apró kinövések, láthatók, ezen kívül a rügyeken gyapotszerű váladék észlelhető, bár ezeknek legnagyobb részét nézegetés közben, mielőtt a beküldésre magamat elhatároztam, leszedtem. Nem a retteget vértetüvel van itt dolgunk. Ezen oltvány egy faiskolából való, melyből nagyobb rendelményt szándékolnék tenni.

Nábrád.

B. L.

42. Felelet. A beküldött almafatörzseken látható beteges himlőhelyes részletek kétségtelen módon nem a vértetütől származnak, ez irányban teljesen nyugodt lehet. A mi azonban a baj igazi okát illeti, azt csak a közelebbi beható megvizsgálás után mondhatjuk meg, a miről csakhamar értesíteni fogjuk. Addig is célszerű lenne az ily módon megrongált fákra való tekintettel más fais-

kolából rendelni almafákat. A meglevő fának javulása érdekében tanácsoljuk, hogy tegyen a törzseken erősítő bemetszéseket, melyek a kérget élénkebb tevékenységre serkentvén, a bajt könnyebben elviselhetik, sőt talán ki is heverhetik. A mi a rügyeken vagy azok közelében látható fehér, gyapotszerű fonadékot illeti, az az *Aporia* (*Pieris*) *crataegi* nevű közönséges galagonya-lepkének hernyófészkeiből való. Ha ilyen hernyófészkek vannak a fákon, most még a legfőbb ideje, hogy azok leszedessenek és elégettessenek, mert a bennük áttelelő fiatal hernyók a legelső rügyfakadás idején elöbujnak és kártételükkel nem csekély anyagi veszteséget okoznak a termelőnek.

Sch.

43. Kérdés. Iskolám eleje éjszak-nyugatra fekszik, szeretném szőlővel befuttatni. Talaja kövér homok. Kegyeskedjék tudatni: vannak-e olyan szőlőfajták, a melyek a telet takarás nélkül kibírják s melyek azok?

Pa.-Balota.

Sz. G.

43. Felelet. Az európai vagyis hazai fajták nem annyira a téli hidegtől, mint inkább az ónososóktól szenvednek, a melyek azok rügyeit pusztítják el és pedig annál jobban szenved valamely fajta, mentől kiállóbbak annak rügyei. Elmiatt meg a talaj javítás miatt is, ajánlatos azoknak télre való befedése. Az amerikai magán (direct) termő fajták közül a kék Izabellának vannak apró jól zárt rügyei, a melyek az ónososóktól nem szenvednek sokat, azért látjuk ezt a különben nem valami kellemes ízű szőlőt ilyen czélokra olyan gyakran alkalmazva. Ennek daczára is azt ajánljuk: tessék csak hazai fajtát, pl. a Calábriait vagy a Malaga blanc perfectionét ültetni és azt télre befedni. Nem okoz ez olyan sok dolgot, mint gondolja és a termés legalább használható lesz. Megjegyzem, hogy az ajánlott két fajta későn érő, miért is, ha attól tartana, hogy az észak-nyugati fekvésben nem érnének be, úgy tessék Madelaine angevinét Augusztánát, Golden Championt és ezekhez hasonló korábbi, de erős növéssű fajtákat választani.

A.

44. Kérdés. A kajszinbarackfa eltűri-e vagy szükségli-e a visszametszést, ha szebb és jobb termést akarunk eredményezni? És ha igen, ugy mely időben és mi módon történjék a visszametszés helyesen? Végül szükséges-e, hogy az így ejtett sebek oltóviaszszal bekenessenek?

Z.-Szt.-Grot.

N.

44. Felelet. Az alföldi termelők közül sokan azt tartják, hogy a nyári barackfát azért nem jó metszeni; mert megüti a guta. A mi tapasztalataink ezt csak annyiban támogatják, hogy a tavasszal erősebben visszametszett, vagyis megifjított fákat a guta tényleg hamarabb megüti, mint a nem metszettekét a miből következik, hogy az óllót és fűrészt sohasem látott fák e nyavalyának szinte áldozatul esnek. Mivel azonban a csonthéjasoknál a tavaszi metszés már azért is ártalmas; mert a visszamaradó seben mézgásodás lép fel, a mely lassabban ugyan, de mégis kiöli a fát; ezért ajánljuk mi folytonosan, hogy ezeket csak augusztus

ló folyamán kell megújítani, vagyis azokról ágakat és gallyakat eltávolítani, a midőn a mézgásodás már ritkábban lép fel és az ilyenkor megnyesett nyáribaraczkot sem éri olyan hamar veszély, mint a tavaszi nyesésnél. A mi meggyőződésünk szerint a nyáribaraczk szükségli a visszametszést és a maga idejében alkalmazva: el is türi azt. Egész nyáron lehet a termőhajtásokat a szükséghez mérten visszakurtítani olyan fáknál, a melyek rendszeren kés alatt tartatnak, vagyis házi kertekben néhány fánál. Ellenben a nagy termelésnél, — mint említettem is, augusztus folyamán kell megújítani a koronát, vagyis azt rendbe hozni, szóval: tisztogatni. Tavasszal pedig az első esetben a vezérvesszők metszetnek vissza és az előző nyáron netalán elmaradt termővesszők, az utóbbiban pedig nincsen metszeni valónk. A nyári baraczknál is az ifjítás, illetőleg tisztogatás épen úgy történik, mint egyéb gyümölcsfáknál; magától értetődővén, hogy a sebeket fatapaszszal be kell vonni ezeknél is. A.

45. *Kérdés.* Nálunk minden gyümölcsfánál az ékoltás a legalkalmasabb. Pár év óta a dióoltást is próbáltam, de nem sikerült. Kérem tehát tudatni, hogy járjak el, hogy munkám sikeres legyen? Megjegyzem, hogy a magról kelt alapfák két évesek és 75 cm. magasak.

Szemenye.

G. J.

45. *Felelet.* Először is megjegyzem, hogy az ékoltásnál sokkal jobb oltás-módok is léteznek; de ha ezt szokták meg és eredményes, úgy maradjanak meg mellette, míg a jobbakra áttérhetnek. Tegyen azonban kísérletet a faiskolában szép fiatal és erőteljes alanyoknál az alvószemzéssel és tapasztalni fogja, hogy ez még sikeresebb, mint az ékoltás, a mely csak elvénuült tuskók beoltására való. A diófa oltatásáról szinte közöltünk már ismertetéseket, e miatt ezúttal csak röviden tudatjuk, hogy május végétől június végéig kell a diófát oltani és pedig kétféle oltást alkalmazhat. Az egyik a *zöldoltás*, a melyet a szőlőnél is szoktak alkalmazni. Ennél úgy jár el, hogy keres olyan hajtásokat, a melyeken a csúcs-szem ki van fejlődve, a hajtás pedig még nincsen megfásodva, hanem hajlításkor roppanva elpatlan. A leveleket letisztogatja és 3 ujjnyi darabokra metszve, elviszi az alanyokhoz, ott éles késsel másfél ujjnyi hosszú szabályos éket metsz, mire az alany csúcs-szemét a közepén behasítja annyira, hogy az ék éppen bele férjen, a mit midőn az éket bele helyezte, fonállal vagy raffiával beköti és az oltás készen van. Ha a nap erősen tűzne, nem árt az oltást egy levéllel körül csavarni, végül pedig az oldal-hajtásokat szorgalmasan letisztogatni. A másik oltásmód ismét a hajtó és az alvószemzés, a mely után szinte jól fogamzik a diófa is. Az olyan alanyt, a melyik a zöldoltással nem eredt meg, szemzéssel még egyszer beoltja és akkor megfog ez is eredni. A.

46. *Kérdés.* 1. Pár holdnyi immunis homok területet »Ezredéves Magyarország« és »Charmond rouge« szőlőfajtákkal, a melyekből csak néhány tőkémm van, — akarnék betelepíteni. Ezek vesszői azonban nagyon drágák és a meglevő tőkékről való

szaporítás sokáig tartana. Jónak vélem amerikai alanyra oltványokat készíteni, — azért kérem szives értesítését van-e olyan amerikai szőlőfajta, a mely homokra beválik? zöld vagy fásoltást használjak-e? bőtermő és tartós lesz-e ültetésem? nem helyesebb volna-e valamely hazai fajtát beoltani és melyiket? 2. Meglevő szőlőmet félttem, hogy nyitáskor a nálunk szokásos háromszög-alaku, hegyes kapával megsértik, minő kapát legcélszerűbb szőlőben használni és hol kapható? 3. Az Erdei vagy Fehérbakar nem rug-e fajtisztán ültetve?

Ujfehértó.

Sz. M-né.

46. *Felelet.* 1. Ha szőlőterülete csakugyan immunis, kár volna oda oltványokat rakni, a melyek kényesebbek, nem olyan tartósak, mint a beoltatlan tőke és sok nem fogamzik. Főképen európai és amerikai között kevés a megeredési százalék. Mindenesetre jobb lenne valamely az ottani viszonyok között jól diszáló és amazokkal egyenlő vastagságu vesszővel bíró európai fajta alanynak. Ebben az esetben azonban legmegfelelőbb egy szemes dugványokat készíteni cserepekbe és ezeket melegágyba vagy hajtató házban kezelni. Ennek az ideje éppen most van, ilyen módon csak igen kis százalék marad el és tartós tőkék lesznek. Ezen eljárás Molnár J. »Szőlőmivelés és borászat« című könyvében részletesen le van írva. 2. Különösen laza talajban a hegyes kapánál sokkal megfelelőbb az ugynevezett csapott végű kapa, alakja inkább négyszög, mint háromszög, ezzel jobb és szaporább a munka és nem is sérti meg oly könnyen a tőke nyakát, mint a hegyes kapa. Minden vasáros meghozatja. 3. A Fehérbakar nem rúg. A Muscat lunel alkalmas lúgos-művelésre. *Rz.*

47. *Kérdés.* Mely gyümölcsnemeket lehet sikerrel bokor-alakba nevelni? Az illető gyümölcsfajtákat milyen alanyra kell oltani? A bokor-alakra való nevelés hogyan történik? Márgás talajba élő-sövény alakításra minő növények a legalkalmasabbak?

Budapest.

J. K.

47. *Felelet.* Bokor-alakba nevelni lehet az almát, körtét, meggyet, cseresznyét, szilvát, kajszint, őszibaraczkot, de leginkább a mogyorót, naspolyát és birset nevelik így. Az almát Doucin vagy paradicsomi almára, a körtét birsre, a cseresznyét és meggyet Osztheimi meggyre, a kajszin és őszibaraczkot az ugynevezett tengeri baraczkra, mandulára és szilvára lehet oltani. A mennyiben bokorfa alatt nem csak a törpefát, hanem egyáltalán alacsony törzset méltóztatik érteni, akkor arra a saját mag, vagy vadcsemetéje is megfelelő alanyul az illető gyümölcsnemnek. Bokor alakra való nevelésnél az oldalvezér-ágakat épen olyan hosszúra kell hagyni, mint aminő a sudár. Ilyen törpe fának a nevelését a »Gyümölcskertész« mult évi számaiban leirta Angyal D. ur, — tessék azt elolvasni és irányadóul venni. Élő sövénynek márgás talajon megfelel az ihar, a galagonya, Gleditschia, a Mac-lura aurantiaca stb. *Rz.*

48. *Kérdés.* Lehet-e most az őszi ültetésből

kimaradt gyümölcsfákat és gyökeres szőlővesszőket ültetni, vajon nem lesz-e korai?

Komárom.

M. N.

48. *Felelet.* A míg a föld nem fagyos, lehet ültetni. Elővigyázatból azonban tanácsos a tövek körül a földet halomra húzni és úgy hagyni, amíg csak nagyobb fagyoktól kell tartani, vagy pedig 8—10 cm. vastagon istálló trágyával kell a gödör felső szinét betakarni.

Rz.

49. *Kérdés.* Gyümölcsös kertemet élősvévény-nyel akarom bekeríteni. A kerítés egy akácfa védő ültetvény és az ettől 5 méternyire levő gyümölcsfásor közé kerülne. Kérdezem, elérem-e célom és mi volna jobb a Gleditschia-e avagy a Maklura aurantiaca? Hány sort és hány centiméterre kell egymástól ültetni és a sorokba mi legyen a tőtávolság?

Kis-Komárom.

Ifj. P. L.

49. *Felelet.* A gleditschia a jelen esetben megfelelőbbnek látszik. Két egymástól 25 cm-nyire húzó sor elég és a sorokba 12—15 cm. legyen a tőtávolság. Hogy céljának megfelelően, gondosan kell ápolni, megkurtítani és a hajtásokat összefonni. Hogy olyan közel esnek a sövényhez a magastörzsű fák, az bizony rája nézve épen nem előnyös.

Rz.

Vegyes közlemények.

Jóváhagyott vármegyei fásítási és faiskolai szabályrendeletek. A földmivelésügyi m. kir. minister Besztercze-Naszód-, Fogaras-, Heves-, Komárom-, Máramaros vármegyéknek és Szatmár-Németi sz. kir. városnak a faiskolákról és fásításról szóló szabályrendeleteit jóváhagyta.

Kertészeti előadások a Köztelken. Az »O. M. G. E.« áthatva a kertészeti ügy országos fontossága által, a f. évi január 30-án kezdődőleg és február 11-én bezárólag: két hétig tartó előadásokat rendezett az illői-uti helyiségeiben. A 24 órán át tartó előadásokban mint előadók résztvettek: Angyal Dezső, m. kir. kertészeti tanintézeti igazgató, a gyümölcstermelésről tartott 5 órás előadással, Mezey Gyula, m.-óvári gazd. ak. tanár, a kerti növények gombaokozta és egyéb betegségeiről szóló 3 órás előadással, Jablonowski József, a kártékony rovarokról tartott 4 órás előadással, dr. Győry István, m. kir. kert. tanintézeti tanár, a gyümölcsértékesítésről szóló 3 órás előadásával, Révész István, m. kir. kert. tanintézeti segédtanár, a konyhakertészetet felőlelő 6 órás előadásával és végül Bajnóczy Károly, kecskeméti városi főkertész, a rózsatenyésztésről, szobai növények és a házi kertekben leginkább tenyésztett díszbokrok és fák gondozásáról. Az előadások igen nagy érdeklődés mellett folytak le, úgy, hogy a kiváltott jegyek száma a százat jóval meghaladta. Dicséret illeti érte az előadásokat rendező »Orsz. Magyar Gazd. Egyesület« igazgatóságát és köszönet *dr. Darányi Ignác* páratlan buzgalmu földmivelésügyi miniszterünket, a ki a tanfolyamot anyagilag segítyezvén, lehetővé tette azok megtartását. A tanfolyam előkelő hallgatósága a

tanfolyam bezártakor enemü érzelmeinek hangosan kifejezést is adott s kifejezte óhaját, vajha lehetne ilyenmü előadásokat a jövőben is tartani, az előadottakat pedig nyomtatásban állandósítani. *Gy.*

Szaktanácskozás a vértetű ellen szóló védekezés tárgyában. A földmivelésügyi miniszteriumban február 1-én nemeskéri Kiss Pál államtitkár elnöklésével tanácskozás folyt az illetékes miniszteriumi tisztviselők és a meghívott hazai szakférfiak jelenlétében, mely alkalommal a hazánkban mindinkább fenyegetőbbé váló vértetűokozta pusztításra való tekintettel beható és szakszerű megvitatás alá került úgy a vértetű életmódja és kártételének természete, valamint az állami Rovartani Állomás által javasolt védekezési eljárás ismertetése. A szakértekezlet egyhangulag hozzájárult, hogy a bemutatott szines tábla és a hozzá csatolt szöveg minden hatóságoknak megküldessék és a szigoruan végrehajtandó óvintézkedések mindjárt a tavasztól kezdve kötelezőkké tétessenek és a végrehajtásnak kellő ellenőrzésével megbizandó közegek gyakorolják saját kerületük területén a felügyeletet, melyről időnként jelentést tenni kötelesek. Egyéb, felmerült szempontokra nézve a földmivelésügyi m. kir. miniszter az érdekelt szakminiszterekkel, nevezetesen a kereskedelemügyi és belügyminiszterekkel tárgyalásokba fog bocsátkozni, melyeknek célja a még szigorubb rendeleteknek kieszközlése leszen. *Sch.*

A vértetű irtása Sopronban. *Rupprecht Gy.* sopronvárosi phylloxeraügyi biztos javaslatára a Sopronban s vidékén nagy mérvben fellépett vértetű kiirtása ügyében bizottság alakult, mely az összes gyümölcsösöket átvizsgálja, hogy a mód nélkül elharapódzott bajnak mielőbb gát vettessék. A vértetű irtása mézszel, terpentinn s petróleummal történik. Örömmel veszünk erről tudomást s óhajtanánk, ha hazánk több vidékén is ily erélylyel látnának hozzá e káros rovar irtásához.

Németországban nincsen San-José pajstetű. Ezt adja hírül, berlini nagykövetségünkől érkezett jelentés alapján, külügyi hivatalunk. A gazdasági egyesületek segélyével, a szövetséges német államok területén levő valamennyi faiskola, gyümölcsös és kerti telep alaposan átvizsgáltatott. Különös gondal eszközöltetett a vizsgálat főképpen azon telepeken, melyeknek birtokosai a vámügyi hivataloktól beszerzett kimutatásaiból kivehetőleg, az utóbbi években Amerikából élőnövényeket beszerettek. A vizsgálat kedvező eredménnyel végződött. Beigazoltatott, hogy a pusztító rovarnak behurcolása ellen fogamatba vett intézkedések idejekorán fognatosítottak. Németország a veszélytől ment maradt. Ugyanezen vizsgálatok azonban azt is beigazolták — mi különben nem volt kétséges, — hogy az Amerikából érkező friss és szárított gyümölcsökön a pusztító féreg igen gyakori. *G.*

Irodalom.

»**Utmutatás a szőlőmivelésre**« czimen éppen most jelent meg egy közel 20 ivnyi terjedelmü, 143 ábrával és 262 rajzzal ellátott könyv, melyet

földmivelségi miniszterünk adott ki és melyhez saját maga írta az előszót 81.500/98. számú ügyirat alakjában. Minden sor, minden szó arról tanuskodik ez előjáró beszédben is, a mit mindnyájan tudunk, a miért mindnyájan lelkesedéssel és bámulattal adózunk: *dr. Darányi Ignác* földmivelségi miniszterünk fáradhatatlan buzgalmának és államférfiai bölcsességének, melylyel a súlyos válságban sinylett szőlőtermelés országos ügyét minden módon igyekszik megoldásra juttatni és ismét oda fejleszteni, a hol egykor volt: édes hazánk anyagi jóllétét biztosító egyik leghatalmasabb jövedelmi forrássá. A munkát a lelkészek és tanítók ingyen megkapják, ha aziránt a földmivelségi m. kir. miniszterium szőlészeti osztályához egyszerű levéllel vagy levelezőlappal fordulnak. Mások a munkát egy koronáért szerezhetik meg. Gy.

Mezőgazdasági vezérfonal-at irt a földmivelségi m. kir. miniszter megbízásából: *Tormay Béla* miniszteri tanácsos. A néptanítók számára szerkesztett kitűnő munka, az előkelő írótól megszokott kiváló és tiszta magyarsággal s kiváló szakértelemmel 296 oldalon megismerteti mindazt, a mire a mezőgazdaság különféle ágazataiból a gazdasági ismétlő iskolák tanítóinak és tanulóinak szükségük van. A kisgazdák ezen valóságos kincses házát a miniszter az ismétlő iskoláknak ingyen küldi meg. Biztosra vesszük, hogy a nagy szükségét pótló jeles munka rövid idő alatt nélkülözhetetlen segédeszköz lesz a kisgazdának is, a ki ennek utmutatásai szerint eljárva gazdaságát okosan rendbe szedheti. Gy.

»**Gazdasági Tanító**« ezimen új lap indult meg ez év elején, mely organuma óhajt lenni a földmivés- és gazdasági-ismétlő iskolai tanítóknak s a különféle szaktanfolyamokat végzett tanítók között összekötő kapesot létesítvén, a gazdasági egyesületeknek és gazdaköröknek a szakoktatás iránt való érdeklődése ébrentartását tűzte ki céljául. A lap különféle rovatokra osztva a földmivelés, növénytermelés, állattenyésztés, kertészet, szőlészet, borászat stb. köréből közöl egyes gyakorlati irányú szakcikkeket. Megjelenik havonta kétszer; előfizetési ára egész évre 3 frt 50 kr (tanítóknak: 2 frt 50 kr); megrendelhető Almássy Ferenc szerkesztőnél, Székesfehérvárott (Rezeda-utca 7. sz.). B.

A fatenyésztés harmadik kiadásban. Nincs még egy éve, midőn a földmivelségi miniszter egy igen hűzágpótló munkának, a *Fatenyésztés*-nek kiadását elhatározta és egyuttal megengedte, hogy a mű szerzőjéhez egyszerű levélben forduló lelkészeknek, tanítóknak a hasznos és szépen illusztrált mű ingyen küldessék meg. Bár a mű első kiadása 5000 példányban jelent meg, a mi szakmunkáknál szokatlan szám, mégis már júliusban a második kiadás vált szükségessé; most pedig, miután a második kiadás példány is fogyatékán van, a harmadik kiadás kerül sajtó alá. Közönségünknek ily nagy érdeklődése a fák iránt csakis elismerésre méltó és megzáfolja azon általánosan elterjedt hitet, mintha népünk a fáknek ellensége lenne.

Uzleti közös tárcza.

Eladó európai szőlővesszők. A gyoroki hegyen termett 1800 drb mustos-fehér, 800 kadarka, 100 mézes-fehér, 400 bakator, 300 Chasselas rouge, tisztán kezelt, peronospora-mentes, ültetésre és oltásra egyaránt alkalmas európai szőlővessző eladó. A vesszők egy méternél hosszabbak, tehát kétfelé vághatók. Ezre 8 frt. Az egész mennyiség átvételénél 10% úrengedmény. A szállítás költsége a vevőt terheli, az összeg pedig utánvétetik; csomagolás ingyen. Ezenkívül eladó: 100 liter tiszta hegyi törkölybor. Varga Imre tanár. Arad, Magyar-utca 20.

Cserébe adok amerikai szőlővesszőket oltott alma- és körtefákért, párosításra alkalmas alma- és körte-vadonczokért és alma- meg körte-oltóvesszőkért, melyek a mi vidékünkre termelésre ajánlva vannak. Levél útján kér ajánlatokat Horel Adám munkavezető, Oroszló, u. p. Sásd, Baranyamegye.

Eladó amerikai szőlővessző. Riparia port. 8000 drb egyéves gyökeres, ezre 14 frt; ugyanaz 400 drb, mely szálanként beoltható, száza 2 frt, a nagykarolyi vasúthoz szállítva. Előre küldendő a vételár 20%-a. Brém János, Fény, u. p. Nagy-Károly.

Eladó dinnyemagvak. Legjelesebb fajkból, 30 szemes adagok 5 krjával kaphatók Schönviszky Ferenc néptanítónál Andornakon, u. p. Maklár, Hevesmegye. A fajok mind tiszták és valódiak. I. Czukordinnyék: Rózsa ananász, Mocsáry-féle turkesztán, Kacsánka, Ozmán Ghácsi, Valéria, Petőfi, Szarepta, rózsa turkesztán, bornta, Columbus, párisi cantaloup, Ferencz József, Sadi Carnot, rózsadinnye, piroshusu turkesztán. II. Görög-dinnyék: Sötétpiroshusu óriás, Lincoln, narancs, erdőteli, hevesi, Marsovszky, Csányi papiroshéju, rózsahusu. III. Mézédés, kit. sütnivaló tök, indátlan káposzta-tök, Angurien téli tök, 5 kr. adagja. IV. Virágmagvak: Salpi glosis, Delphinium, teljes szarkaláb különböző színekben, Rezeda, teljes nagyvirágu, csillagocska, Margaréta, nyári viola, Lefkojen, verbena, czinia, czelósia; adagja 5 kr.

Eladó gyümölcsfák és diszfák. Készlet 40,000 drb és pedig körte 56, alma 37, megye 2, cseresnye 8, kajszin 2, szilva 6, őszi barack 10 fajban. A fák erősek, szép koronájuk, dus gyökérrzettel. Magas, félmagas és alacsony törzsszel. Aruk drbkint 20—30 kr. 100 drbnál nagyobb vételnél 10% kedvezmény. Bismarck-alma, magas erőstörzsű példányok, szép koronával, drbkint 30—50 kr. Gyökérnyakba és magas törzsre nemesített rózsák: Rosa caninára nemesítve, 30 fajban, szabadföldi nemesítés, hajtató és vágnivaló fajok, erős példányok. Elsők 100 drb 12—16 frt, 1000 drb 105—140 frt; utóbbiak drbja 30—50 kr. Különböző diszeserjék, 3—4 évesek, drbkint 10—30 kr. Különböző, finom faj thuják a legolcsóbban. Thuja-magoncok, 1 éves, erős, 100 drb 1 frt, 1000 drb 8 frt. Morus alba magoncok, 30—80 cm. mag., 1000 drb 4 frt, 10,000 drb 35 frt. Prunus mahaleb, 10—15 mm.

vastag, 100 drb 1 frt 20 kr., 1000 drb 10 frt. Sárga barack, 7—10 mm. vastag, 100 drb 1 frt, 1000 drb 8 frt. Akác, 1000 drb 4 frt, gleditsia 1000 drb 4 frt, stb. Megrendelhetők Szabó István kertésznél, Uj-Szeged, Bethlen-utca 8. Kivánatra részletes árjegyzék díjmentesen küldetik.

Keresek Mirabolan-magonczt. *Ajánlok* vadgesztenye-magot. Vánky József, Szeged.

Eladó sima szőlővesszők. Chasselas blanc, száza 50 kr. Chass. rouge, 50 kr. Chass. r. croq. 1 frt, Ch. r. d'Angers 1 frt 50 kr., Ch. r. Asselit 1 frt, Ch. Ronsard 1 frt, Ch. r. Tokai Angevin 1 frt, Ch. blanc croq. 1 frt, Ch. blanc musque croq. 1 frt, Ch. Gama Drome 2 frt száza. Kalocsa István, Gyoma, Békésmegye.

Eladó Riparia portalis-vessző. I. r., oltásra való 10 frt; II. r. 5 frt ezre zimánd-ujfalusi állomásra szállítva. Zeitler Rudolf, Makó.

Sima és gyökeres amerikai szőlőoltványok, valamint oltáshoz és ültetéshez alkalmas *amerikai és európai sima és gyökeres* vesszők, továbbá *gyümölcsfa magcsemetek és oltványok*, oltógalyak, akácza, eperfa, acer, szőlőkarók és méz *kaphatók* Buding Károly nagyószji és pakácsi 93 kat. holdas »Millenium-telep«-én. Árjegyzéket kivánatra szívesen küld.

Eladó 57 ezer szokványos Chasselas croquant, Ch. rouge, olasz rizling, gyökeres fásoltvány, ezre 110 frt. Portalison készült 42 ezer sima mézes, oportó, kadarka, Chasselas zöldoltvány, ezre 65 frt. Monticolán furmint, pécsi szagos, oportó sima zöldoltványok, ezre 75 frt. 500 ezer Rip. portalis, Solonis, gyök. I. r. 25 frt, II. r. 7 frt, sima I. r. 10 frt, II. r. 3 frt ezre. 180 ezer Rup. mont. gyök. I. r. 25 frt, II. r. 15 frt, sima I. r. 15 frt, II. r. 8 frt ezre. 80 ezer Othelló, gyök. I. r. 25 frt, II. r. 20 frt, sima I. r. 10 frt, II. r. 8 frt ezre. 100 ezer kadarka, Clearling, oportó, mézes, sárféher stb., gyök. I. r. 10 frt, sima I. r. 5 frt ezre. Fajtisztaságért és jó minőségért szavatolok. A vételár $\frac{1}{3}$ -a előlegül fizetendő. Brogli Béla, Máza, u. p. Szászvár-Máza, Baranyamegye.

Jászapáthi község faiskolájában eladó: kétéves birs, ezre 12—15 frt. Kétéves maclura, ezre 12—15 frt. Egyéves sárga akác, ezre 5—6 frt. Egyéves kék akác, ezre 3—4 frt. Egyéves vad akác, ezre 3—5 frt. Sorfák: ailanthus, 3 éves, drbja 10 kr.; szomorufüz, z. jávor, szil- és canadai nyárfa, drbja 20 kr. Alma-oltványok utak szélére 20—25 kr. Meggy és cseresnye 25—30 kr. Gömb- és jegenyé-akác 30 kr. Rózsa-akác 25 kr. Eperoltvány 20 kr., vad 10 kr. Magastörzsű piszke és ribiszke oltv. 30—35 kr. Rózsa oltv. 20—40 kr. Virágzó bokrok 10—15 kr. Riparia sima vessző, I. o. ezre 6 frt, II. o. 3 frt. Akácza-mag kg. 30 kr. Csomagolás a rendelőt terheli. Megkereséseket kér Táborita János, faiskola-kezelő.

Eladó Gleditschia-mag 200 kiló, idei szedésű; kilója 35 kr. Kapható Scherk Gyulánál, B.-Almás.

Eladó Gleditschia csemetek. Zsinka János tanítónál Magyar-Ujfaluban, Somogy-m. U. p. Gyönyösmellék, kapható 2 éves gleditsia csemete, ezre

három frt; 4 éves, igen erős, ezre 6 frt; csomagolás ezre után 20 kr. Eleven sövénynek legjobb fa.

Kiültethető eperfák. Szörény község faiskolájában mintegy 300 drb, 2 méteres törzsű, 10—12 cm. kerülettel bíró, igen szép, kiültethető eperfa van eladó. Tudakozódni lehet a községi bírónál, vagy Németh Sándor tanító, faiskola kezelőnél. U. p. Gyönyösmellék, Somogy-m.

Permetező-javítás és pálinka-kazánok. Bármily permetező javítását igen gyorsan és olcsón elvégzi, felelősség mellett Papp Sándor rézműves Nagy-Kőrösön. Ugyanott kaphatók kész pálinka-kazánok bármily nagyságban.

Eladó eur. szőlővesszők immunis talajról. *Lévay Simon* vár. nyug. tanácsnok szőlőtelepéről az alábbi bor és csemege szőlővesszők szerezhetők be az 1896. 60.900 sz. földm. min. rendelettel megállapított szokványoszerű minőségben, a minőségért való teljes szavatosság mellett. 500 dbon alóli, a százaz áru fajtáknál a 100 dbon alóli rendelésnél 25°%, az ezres áruknál a 100 dbon alóli rendelésnél 50°% ártöbblet számíttatik. Csomagolási és földadási költség ezrenként vagy azon alól 30 kr. Rendelések Pálicsra intézendők és 30°% előlegül küldendő. Árak: ezrenként 4 frt: piros kövidinka, piros veltelini, olasz rizling, mézeféher, nagy burgundi, nemes kadarka, Oporto, Carbenet franc, kevert csemege-fajták (2 éves gyökeres 15 frt), Madeline Angevine 2 éves gyök. 12 frt); ezrenként 7 frt: Chasselas blanc croq. kék Izabella; ezrenként 10 frt: Ch. Fontainebleau bl., Ch. de Bar Sur-Aube; ezrenként 12 frt: Musc. Alexandr. blanc, sárga kecskecsü, tüskés pupu zamatos kecskecsü, Ch. rouge cr.; ezrenként 15 frt: Muscat croquant (vanília-szőlő); ezrenként 20 frt: Chass. musquve blanc (Passatutti), Musc. Chass. de Nantes, Musc. St. Fiacre, Musc. Jesus, Muscat fleur d' Orange, Musc. Précoce de Saumur, Musc. duchesse of Buccleuch, Musc. Frontignan r., Musc. Breves, halhólyag. gén. zamatos, Corneile, Raisin de Calabre, Ch. de Fontain. rose és rouge, Ch. d' Angers, Ch. Ascot Lot, Ch. Nativ, Ch. la Soie, Chass. Tokai Angevine, Ch. Rousard, Ch. Német; ezrenként 30 frt: Muscat Quadrat (Papsipka), Musc. Citronelle, Musc. du Cher, Musc. Madeire Wandel, Musc. Mos. Princes black, Musc. Hamburg black (éves gyöker. 60 frt); de Candole, Rosa Minna di Vacca, Magnific. de Nikita. Ch. rouge royal, Malaga blanc (damascusi sárga); ezrenként 40 frt: Ch. Mathiász, Boucheraa, Dodrelabi; száza 5 frt: Musc. Jeddo; száza 8 frt: Cornichon à grappes Colossales: Kosuth Lajos; száza 30 frt; Ezeréves Magyarország emléke. — 30—40 cm-es oltóvesszők ára a fentebieknek fele. Oltóvessző van még a Musc. Ottonel és Madeline royale fajtáknál is.

A védekezők figyelmébe. »A gyümölcsfák főbb ellenségei és a védekezés« című, sok hasznos utmutatást tartalmazó füzet 23 kr. utalványozása mellett kapható bérmentes pósta-küldéssel Klinda Károly főtanítónál Farkasd, Nyitra-m. Ugyanott 15—20 q. »Agnelli magyar kincs« fajburgonya eladó 3 frt 50 kr-ával helyben.

Besztercezi szilva-oltógalyak száza egy frt; kit. fajtájú, igen vig növésű mind. Kapható Szász Lajosnál Nagy-Bányán.

Gubeni legkorábbi cseresznye, érik M.-Szigeten máj. 25-én, piros, nagyszemű, bőtermő; Booskopfi szép, fontos, kormos alma, legjobb téli alma. — Egy szál oltógaly ára 20 kr Izai Józsefnél M.-Szigeten.

Ákácza és canadai nyárfa dbja 20 kr, vadgesztenyefa dbja 15 kr csomagolva és a helyb. vasúthoz szállítva; kapható Lincz József faisk.-kezelőnél Kárász-pusztán, Baranya-megye, u. p. Dencsháza.

Eladó magvak. Közöns. ákácza-mag 25 kr, Gleditsia-mag 35 kr kilója Vargha István tanítónál Dencsházán, per Szigetvár.

Eladó gyümölcsfák. Borbás János gyümölcsfaiskolájában Jász-Apátin (J.-N.-K.-Szolnok-m.) megrendelhetők: alma-, körte-, cseresznye-, meggyfoltványok több fajtában; dbja 25—30 kr, Kajszin dbja 35—40 kr, Eperfa-oltvány dbja 25 kr, száza 20 frt, Vad eperfa, sorfának alkalmas, dbja 12 kr, száza 10 frt. Utánvétellel rendelhetők.

Fajtiszta és peronosporamentes szőlővesszők 1899 tavaszán eladásra kerülnek. Csemegefajták, sima vesszők: Chass. gammadronne, Ch. Fontainebleau rouge, Ch. rose de Faloux, Ch. Tokai angevine, száza 2 frt, tize 30 kr; Rosa Minna di Vacca, Passatutti, száza 2 frt 50 kr, tize 40 kr; fehér és piros téli kecskececsű, Chass. rouge, Ch. blanc croq., száza 1 frt 50 kr, tize 25 kr; Syrian 10 db 60 kr. Gyökeres, egy éves, dus gyökérzetű vesszők: Passatutti száza 3 frt 80 kr, tize 55 kr; Chass. rose száza 2 frt 50 kr, tize 40 kr; Oporto száza 1 frt 50 kr, tize 25 kr; vegyes bor- és csemegefajták száza 1 frt, 10 db 15 kr. Kiirtott, régi szőlőben talált vegyes borfajú egyéves, buja gyökerű döntések száza 2 frt 50 kr, 10 db 30 kr. Csomagolásért saját költségeket számítok. Dr. Gresznáryk Aladár szőlőtelepe Soroksár, Pest-m.

Eladó őszibarackfák. 300 db különféle válogatott fajtájú őszibarackcsemete, 2—3 éves, helyszüke miatt 10—15 kr-ával eladó; csomagolás ingyen, szállítás a megrendelő költségén. Szőlődy János faisk.-kezelő, Sajókeresztúr, u. p. Sajó-Ecseg, Borsod-m.

Veszek 1500 db őszi bercenczei jó minőségű, illetve nemesített vagy oltott *szilvafát* tavaszra. Őszi ültetésre újabb mennyiségre lesz szükségem. Ajánlatokat kérek címemre: dr. Fényes József ügyvéd, Lugoson.

Nemes Krasszán és Olivier de Serres körtéből néhány kifejlődött példányt keresünk megvételre még magas áron is. Ajánlatokat elfogad a szerkesztőség M. J. jegy alatt.

Az alcsuthi főhercegi udvari kertészet faiskolájának újabb árjegyzéke megjelent a gyümölcsfák, diszfák és bokrok nagy választékáról tanuskodó tartalommal. Érdeklődőknek kívánatra megküldetik.

Az erdélyrészi kertészeti egyesület telepéről nagy mennyiségben és választékban szerezhetők be *gyümölcsfacsemeték*. A katalogust az érdeklődők

megszerezhetik az egyesület felügyelő bizottságától Kolozsvártt.

Keresek megvételre vadkörte-magcsemetét, 100 dbot, 100—150 cm. magasat. Ajánlatokat az ár megjelölésével kérek: Vékony Antal, Vadkert-Tázlár.

2—3 éves akácza-csemetéket keresek a jövő tavaszi szállításra és pedig 1500 db gömbkoronájú piros fajtát. Popovics Péter tanító, Karácsfalva.

Eladó gyümölcsfacsemeték vannak a sáros-pataki áll. tanítóképezde kertjében, u. m. kajszibarack 2—3 éves, darabja 20 kr; almafa és körtefa 3—4 éves, 15 kr; diófa és eperfa 4—5 éves, 15 kr dbja. Megrendelhetők az igazgatói hivatalnál. Csomagolás önköltségen számítatik.

Eladó sima és gyökeres szőlővesszők. *Mracna János* gubacsi szőlőtelepén a következő fajtiszta, jégveréstől és peronosporától ment *sima* és *gyökeres* szőlővesszők kerülnek eladásra 1899 év tavaszán. *Sima vesszők*: Rosa Minna di Vacca 100 darabonként 2 frt 50 kr, 10 drb 40 kr. Chasselas Tokay Angevine, Chasselas rose de Faloux, 100 darabonként 2 frt, 10 drb 30 kr. Téli fehér kecskececs, Téli piros kecskececs, Chasselas rouge, Chasselas blanc croquant, 100 darabonként 1 frt 50 kr, 10 drb 25 kr. *Gyökeres vesszők*: Passatutti 100 darabonként 3 frt 50 kr, 10 drb 50 kr. Muscat Frontignan 100 darabonként 3 frt, 10 drb 40 kr. Chasselas rose 100 darabonként 2 frt 50 kr, 10 drb 30 kr. Veltelini piros, Olasz Rizling, Oporto, 100 darabonként 1 frt 50 kr, 10 drb 25 kr. Bő bórtermő vegyes 100 darabonként 1 frt, 10 drb 15 kr. Ezen árakhoz önköltségi csomagolási díjakat számítok. A rendeléseket címemre: Mracna János Budapest, VIII. kerület Eszterházy-utca 44. szám, kérem intézni.

Eladó szőlővesszők. Halász Mihály kocséri (Pest-m.) immunis homoki szőlőtelepéről 3-szor permetezett, teljesen érett, őszszel lehuzott sima vesszők eladók jótállás mellett a fajtisztaságért. I. Borfajták, ezre 3 frt 50 kr, u. m. fehérek: piros kövidinka, ezerjő, mézes fehér, furmint, slankamenka, fehér bakar, olasz rizling, rajnai rizling, sárfehér; vörös fajták: nemes kadarka, nagy burgundi, Carbenet, Oporto, Othello, Bordeaux-i. Kisebb mennyiségben, száza 40 kr: Bogdány dinka, piros bakar, beregi rózsás, budai zöld, mustos fehér, veltelini piros, zöld sylváni, juhfark, zöld veltelini, Sauvignon, szerémi zöld, nagy fűgér, fehér burgundi, Petit Bouchet, Alicante Bouchet, Szt-Lőrincz, Lagrein, piros tramini, Izabella, Jaquez, York-Madeira, Concord. — II. Csemegefajták, u. m. Chass. rouge, ezre 10 frt; Chass. rouge et blanc 8 frt; Chass. blanc croq. 12 frt; Madelaine Angevine 5 frt. — Kisebb mennyiségben, száza 1 frt: Chass. de Fontainebleau blanc és rouge, Chass. Muscadine White, Ch. Ronsard, Ch. rouge assier Lot, Ch. de Bar sur Aube, Ch. zsidóországi, Ch. német piros és fehér, Ch. rouge royal. — Muskotály-fajták, száza 1 frt 50 kr: Passatutti, calabriai, alexandriai, trollingi, citrom, narancszi, Musc. Hamburg, M. Biffère, M. Lunel, M. rose, M.

croquant. — III. Különböző fajták, száza 60 kr: Wildbachi kék, Précoce de Malingre, Kék gyöngy, Malvoisie Carlevithe, Perle imperiale, Médoc noir, Madelaine royale. Szaporítók még egyéb kitünő és új fajtákat is. Csomagolásért saját költségemet számítom. Vasutállomás Nagy-Kőrös.

Zord vidéken nevelt egyéves alma-magonczokat ezrenként 5 frtért, százanként 60 krért ajánl Fehér József kertész, M.-Sziget, várhegy 2. sz.

Eladó csiraképes, berétegezett almamag különként 1 frt 50 krért Izai Józsefnél M.-Sziget.

Filoxera-mentes szőlővessző kapható Agoston Lajosnál, Huszton. Fehér és piros chasselas, kiváló erős, egyéves, gyökeres vessző 8 ezer db, ezre csomagolással 20 frt; ugyanaz 3-szor permetezett sima vessző 6 ezer db, ezre 10 frt.

Megvételre keres vadkörtét, vadalmát és gyök. szőlővesszőt a szent-imrei m. kir. földmives iskola; nevezetesen 8 ezer db 2—3 éves, legalább 1 cm. átmérőjű, átültetett, dus gyökérzetű vadkörtét és 2 ezer db, 1 cm. átmérőjű vadalmát kézben való olíásra. Ugyancsak gyökeres szőlővesszőt és pedig: 800 db rakszőlőt, 200 db oportót, 200 db piros veltelint, 1500 db ezerjót, 600 db szlankamenkát, 300 db nagyburgundit. Árjajánlatok, esetleg minták az iskola igazgatóságához, Somogy-Szent-Imre, u. p. Kadar-kút, intézendők.

Nagyobb mennyiségű sima és gyökeres R. portális, R. selecta, V. Solonis, York-madeira és Jaquez vessző, továbbá több ezer, portális alanyon párosítva készült több bor és csemege zöldoltvány Löwy Károly pilinyi telepéről *jutányos árak mellett adatnak el.* A vesszők teljesen kiérették, minden elemi csapástól mentesek, jól televe 55 cm. hosszúra metszve. Ugyanott nagyobb mennyiségű tölgy- és ákáczkarakó különböző hosszúságban kaphatók. Megrendelések Löwy Károlyhoz Karancs-Ságon, (Nógrád-m.) intézendők.

Eladó Cazenille-féle aszaló. Alig használt; a két koci cserények nélkül, a kályha és két pár ajtó ára együtt 200 frt. Ajánlatokat kér Dangelmajer L. Úszod, Kalocsa mellett.

Eladó Gleditschia mag. Friss szedésű, csiraképes, 50 kiló. Az 50 kiló ára 12 frt. Kapható Pikó Ferenc városi kertésznél Gyula, Békés-m.

Eladó szaklapok. Bor. lapok, 1896, 97 és 98. 1 évf. 2 frt. Magyar borterm. lapja 1895. 2 frt. Gyümöleskertész 1895, 96, 97 és 98 évf. 50 kr-ával. Kert 1895, 96 és 97 évf. 2 frt-ával. Több évfolyam együtt olcsóbban is. Papp Károly munkavezető, Kézdivásárhely.

Eladó almaoltványok. 2, 3, 4 éves batul, pónyik, sóvári, téli angol arany pármén és egyéb fajták ára helyben darabonként és minőség szerint 10, 15, 20 kr. Csomagolásért és vasúthoz szállításért saját költségemet számítom fel. Készlet: 2500 db. Bene Ambrus áll. isk. tanító és faisk. kezelő, Ipp, u. p. Zovány, Szilágy-m.

Eladó erdei és kerti gyümölcs-csemetéket ajánl a gróf Szápáry Géza uradalmi erdészeti hivatala Muraszombatban. Árjegyzéket kívánatra szívesen küld.

Eladó gyökeres szőlőoltvány. Kitünő minőségű gyökeres Riparia port. alanyba oltott fajtiszta erdei és olasz rizling oltvány száza 12 frt. Megrendelhető Csathó Géza községi szőlőtelep-kezelőnél. H. Nádudvar.

Eladó gyümölcsfaoltványok. 300 drb 3—4 éves canadai renet magas törzsű, száza 35 frt. 200 drb 2—3 éves canadai renet, sz. 20 frt. 200 drb 3 éves angol téli ar. pármén, sz. 30 frt. 200 drb n. casseli renet 3—4 éves, sz. 30 frt; ugyanaz 100 drb 2—3 éves, sz. 25 frt. 200 drb téli esperes k. 2—3 éves, sz. 30 frt. 200 drb angoulémei hgnó 3—4 éves, sz. 40 frt; 100 drb ugyanaz 2 éves, sz. 25 frt. 100 drb császárkörte 3—4 éves, sz. 35 frt. 200 drb vegyes fajt. körte 2—4 éves, sz. 25 frt. 400 drb 2 éves canadai r., téli ar. pármén, nagy casseli renet és batul, szépen fejlett oltványok, száza 20 frt. Az oltványok kötött talajban nevelődtek s igen szépen fejlődtek. Ezeken kívül kapható jó erdei moha nagy és kis mennyiségben, igen jutányos árban. Csomagolás és vasúthoz szállítás saját árban. Megrendeléseket elfogad Ázbé István jár. faisk. felügyelő, Facset, vas. állomás.

Eladó Riparia portalis vesszők. I. rendű gyökeres kétezer drb, ezre 10 frt. I. rendű sima, ezer drb 6 frt. II. rendű jól beérett iskolázni való kétezer drb, ezre 4 frt. Csomagolás és vasúthoz szállítás ezrenként 15 kr. Megrendelést elfogad Pók János, Medina, kápolnai szőlőhegy; u. p. Kölesd, Tolna-megye.

Eladó szőlővesszők immunis homokról, őszi barack oltványok, ó és új bor, ó és új bortörköly és 1894-iki őszi barackpálinka. A szőlővesszők Chasselas rouge, Ch. blanc croq., Ch. Doré Ch. Fontainebl., Passatutti, Lady downe black, Queen Viktoria blanc, Raisin de Calabre, Rosa minna di vacca, szemendriai stb. csemege fajták. Borfélékből: k.-dinka, n. kadarka, o. rizling, szlankamenka, mustos fehér, veltelini, Oporto, nagyburgundi stb. Árjegyzéket készséggel küld Szobonya Bertalan ny. kir. földm. isk. igazgató, Királyhalom, via Horgos.

Eladó szőlővessző. Lontó községnek van 9 ezer Othello direkt-termő szőlővesszője eladó; ezre 4 frt. A vessző jégverett, de mind válogatott, összeforrott és ültetésre alkalmas.

Istenhegyi szőlőkertemből eladó jég- és peronospora-mentes sima szőlővessző: 3 ezer drb kadarka, ezer drb Merlot, ezer drb piros és fehér Chasselas, 3 drb édes mézes, ezer drb rakszőlő. Ezre csomagolva 6 frt, száza 80 kr. Pflanzler József, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 7. sz.

Eladó 2 ezer othelló sima vessző, ezre 5 frt; ezer *Noah* sima vessző, ezre 10 frt; 500 *Canada* gyökeres vessző, ezre 10 frt. Makói vörshagyma-mag, kilója 2 frt. Megrendeléseket elfogad Baranyi János szőlőtulajdonos, Mező-Berény.

Gyümölcsfákat veszek! Szükségem van gazdag gyökerű 3—4—5 éves, életerős, szép hajtású oltványokra a következő (hiteles) fajokból: 8 drb ananász-renet, 3 drb batul-alma, 3 drb canadai-renet, 3 drb casseli nagy renet, 2 drb magyar kormos renet, 2 drb nagy arany pepin, 2 drb téli arany

Besztercei szilva-oltógalyak száza egy frt; kit. fajtájú, igen vig növésű mind. Kapható Szász Lajosnál Nagy-Bányán.

Gubeni legkorábbi cseresznye, érik M.-Szigeten máj. 25-én, piros, nagyszemű, bőtermő; Booskopfí szép, fontos, kormos alma, legjobb téli alma. — Egy szál oltógaly ára 20 kr Izai Józsefnél M.-Szigeten.

Ákácza és canadai nyárfa dbja 20 kr, vadgesztenyefa dbja 15 kr csomagolva és a helyb. vasúthoz szállítva; kapható Lincz József faisk. kezelőnél Kárász-puszta, Baranya-megye, u. p. Dencsháza.

Eladó magvak. Közöns. ákácza-mag 25 kr, Gleditsia-mag 35 kr kilója Vargha István tanítónál Dencsházán, per Szigetvár.

Eladó gyümölcsfák. Borbás János gyümölcsfaiskolájában Jász-Apátin (J.-N.-K.-Szolnok-m.) megrendelhetők: alma-, körte-, cseresznye-, meggyfoltványok több fajtában; dbja 25—30 kr, Kajszin dbja 35—40 kr, Eperfa-oltvány dbja 25 kr, száza 20 frt, Vad eperfa, sorfának alkalmas, dbja 12 kr, száza 10 frt. Utánvétellel rendelhetők.

Fajtiszta és peronosporamentes szőlővesszők 1899 tavaszán eladásra kerülnek. Csemegefajták, sima vesszők: Chass. gammadronne, Ch. Fontainebleau rouge, Ch. rose de Faloux, Ch. Tokai angevine, száza 2 frt, tize 30 kr; Rosa Minna di Vacca, Passatutti, száza 2 frt 50 kr, tize 40 kr; fehér és piros téli kecskececsű, Chass. rouge, Ch. blanc croq., száza 1 frt 50 kr, tize 25 kr; Syrian 10 db 60 kr. Gyökeres, egy éves, dus gyökerzetű vesszők: Passatutti száza 3 frt 80 kr, tize 55 kr; Chass. rose száza 2 frt 50 kr, tize 40 kr; Oporto száza 1 frt 50 kr, tize 25 kr; vegyes bor- és csemegefajták száza 1 frt, 10 db 15 kr. Kiirtott, régi szőlőben talált vegyes borfajú egyéves, buja gyökerű döntések száza 2 frt 50 kr, 10 db 30 kr. Csomagolásért saját költségeket számítok. Dr. Gresznáryk Aladár szőlőtelepe Soroksár, Pest-m.

Eladó őszibarackfák. 300 db különféle válogatott fajtájú őszibarackcsemete, 2—3 éves, helyszüke miatt 10—15 kr-ával eladó; csomagolás ingyen, szállítás a megrendelő költségén. Szőlledy János faisk.-kezelő, Sajókeresztúr, u. p. Sajó-Ecseg, Borsod-m.

Veszek 1500 db őszi berczencei jó minőségű, illetve nemesített vagy oltott szilvafát tavaszra. Őszi ültetésre újabb mennyiségre lesz szükségem. Ajánlatokat kérek czimemre: dr. Fényes József ügyvéd, Lugoson.

Nemes Krassán és Olivier de Serres körtéből néhány kifejlődött példányt keresünk megvételre még magas áron is. Ajánlatokat elfogad a szerkesztőség M. J. jegy alatt.

Az alcuthi főhercegi udvari kertészet faiskolájának újabb árjegyzéke megjelent a gyümölcsfák, diszfák és bokrok nagy választékáról tanuskodó tartalommal. Érdeklődőknek kívánatra megküldetik.

Az erdélyrészi kertészeti egyesület telepéről nagy mennyiségben és választékban szerezhetők be gyümölcsfacsemeték. A katalogust az érdeklődők

megszerezhetik az egyesület felügyelő bizottságától Kolozsvártt.

Keresek megvételre vadkörte-magcsemetét, 100 dbot, 100—150 cm. magasat. Ajánlatokat az ár megjelölésével kérek: Vékony Antal, Vadkert-Tázlár.

2—3 éves akácza-csemetéket keresek a jövő tavaszi szállításra és pedig 1500 db gömbkoronájú piros fajtát. Popovics Péter tanító, Karácsfalva.

Eladó gyümölcsfacsemeték vannak a sáros-pataki áll. tanítóképezde kertjében, u. m. kajszi-barack 2—3 éves, darabja 20 kr; almafa és körtefa 3—4 éves, 15 kr; diófa és eperfa 4—5 éves, 15 kr dbja. Megrendelhetők az igazgatói hivatalnál. Csomagolás önköltségen számítatik.

Eladó sima és gyökeres szőlővesszők. *Mracsna János* gubacsi szőlőtelepén a következő fajtiszta, jégveréstől és peronosporától ment *sima* és *gyökeres* szőlővesszők kerülnek eladásra 1899 év tavaszán. *Sima vesszők*: Rosa Minna di Vacca 100 darabonként 2 frt 50 kr, 10 drb 40 kr. Chasselas Tokay Angevine, Chasselas rose de Faloux, 100 darabonként 2 frt, 10 drb 30 kr. Téli fehér kecskececs, Téli piros kecskececs, Chasselas rouge, Chasselas blanc croquant, 100 darabonként 1 frt 50 kr, 10 drb 25 kr. *Gyökeres vesszők*: Passatutti 100 darabonként 3 frt 50 kr, 10 drb 50 kr. Muscat Frontignan 100 darabonként 3 frt, 10 drb 40 kr. Chasselas rose 100 darabonként 2 frt 50 kr, 10 drb 30 kr. Veltelini piros, Olasz Rizling, Oporto, 100 darabonként 1 frt 50 kr, 10 drb 25 kr. Bő bortermő vegyes 100 darabonként 1 frt, 10 drb 15 kr. Ezen árakhoz önköltségi csomagolási díjakat számítok. A rendeléseket czimemre: Mracsna János Budapest, VIII. kerület Eszterházy-utca 44. szám, kérem intézni.

Eladó szőlővesszők. Halász Mihály kocséri (Pest-m.) immunis homoki szőlőtelepéről 3-szor permetezett, teljesen érett, őszzsel lehuzott sima vesszők eladók jóállás mellett a fajtisztaságért. I. Borfajták, ezre 3 frt 50 kr, u. m. fehérek: piros kövidinka, ezerjő, mézes fehér, furmint, slankamenka, fehér bakar, olasz rizling, rajnai rizling, sárféher; vörös fajták: nemes kadarka, nagy burgundi, Carbenet, Oporto, Othello, Bordeaux-i. Kisebb mennyiségben, száza 40 kr: Bogdány dinka, piros bakar, beregi rózsás, budai zöld, mustos fehér, veltelini piros, zöld sylváni, juh fark, zöld veltelini, Sauvignon, szerémi zöld, nagy fűgér, fehér burgundi, Petit Bouchet, Alicante Bouchet, Szt-Lőrincz, Lagrein, piros tramini, Izabella, Jaquez, York-Madeira, Concord. — II. Csemegefajták, u. m. Chass. rouge, ezre 10 frt; Chass. rouge et blanc 8 frt; Chass. blanc croq. 12 frt; Madelaine Angevine 5 frt. — Kisebb mennyiségben, száza 1 frt: Chass. de Fontainebleau blanc és rouge, Chass. Muscadine White, Ch. Ronsard, Ch. rouge asser Lot, Ch. de Bar sur Aube, Ch. zsidóországi, Ch. német piros és fehér, Ch. rouge royal. — Muskotály-fajták, száza 1 frt 50 kr: Passatutti, calabriai, alexandriai, trollingi, citrom, narancsziú, Musc. Hamburg, M. Biffère, M. Lunel, M. rosea, M.

croquant. — III. Különböző fajták, száza 60 kr: Wildbachi kék, Précoce de Malingre, Kék gyöngy, Malvoisie Carlevithe, Perle imperiale, Médoc noir, Madelaine royale. Szaporítok még egyéb kitünő és új fajtákat is. Csomagolásért saját költségemet számítom. Vasutállomás Nagy-Kőrös.

Zord vidéken nevelt egyéves alma-magonczokat ezrenként 5 frtéért, százanként 60 krért ajánl Fehér József kertész, M.-Sziget, várhegy 2. sz.

Eladó csiraképes, berétegezett almamag kilonként 1 frt 50 krért Izai Józsefnél M.-Sziget.

Filloxera-mentes szőlővessző kapható Ágoston Lajosnál, Huszton. Fehér és piros chasselas, kiváló erős, egyéves, gyökeres vessző 8 ezer db, ezre csomagolással 20 frt; ugyanaz 3-szor permetezett sima vessző 6 ezer db, ezre 10 frt.

Megvételre keres vadkörtét, vadalmát és gyök. szőlővesszőt a szent-imrei m. kir. földmives iskola; nevezetesen 8 ezer db 2—3 éves, legalább 1 cm. átmérőjű, átültetett, dus gyökérzetű vadkörtét és 2 ezer db, 1 cm. átmérőjű vadalmát kézben való oltásra. Ugyancsak gyökeres szőlővesszőt és pedig: 800 db rakszőlőt, 200 db oportót, 200 db piros veltelint, 1500 db ezerjót, 600 db szlankamenkát, 300 db nagyburgundit. Árjajánlatok, esetleg minták az iskola igazgatóságához, Somogy-Szent-Imre, u. p. Kadar-kút, intézendők.

Nagyobb mennyiségű sima és gyökeres R. portális, R. selecta, V. Solonis, York-madeira és Jaquez vessző, továbbá több ezer, portális alanyon párosítva készült több bor és csemege zöldoltvány Löwy Károly pilinyi telepéről *jutányos árak mellett adatnak el.* A vesszők teljesen kiérették, minden elemi csapástól mentesek, jól telelve 55 cm. hosszúra metszve. Ugyanott nagyobb mennyiségű tölgy- és ákáczkarakó különböző hosszúságban kaphatók. Megrendelések Löwy Károlyhoz Karancs-Ságon, (Nógrád-m.) intézendők.

Eladó Cazenille-féle aszaló. Alig használt; a két kocsi cserények nélkül, a kályha és két pár ajtó ára együtt 200 frt. Ajánlatokat kér Dangelmajer L. Úszod, Kalocsa mellett.

Eladó Gleditschia mag. Friss szedésű, csiraképes, 50 kiló. Az 50 kiló ára 12 frt. Kapható Pikó Ferenc városi kertésznél Gyula, Békés-m.

Eladó szaklapok. Bor. lapok, 1896, 97 és 98. 1 évf. 2 frt. Magyar borterm. lapja 1895. 2 frt. Gyümölcskertész 1895, 96, 97 és 98 évf. 50 krjával. Kert 1895, 96 és 97 évf. 2 frtjával. Több évfolyam együtt olcsóbban is. Papp Károly munkavezető, Kézdivásárhely.

Eladó almaoltványok. 2, 3, 4 éves batul, pónyik, sóvári, téli angol arany pármén és egyéb fajták ára helyben darabonként és minőség szerint 10, 15, 20 kr. Csomagolásért és vasúthoz szállításért saját költségemet számítom fel. Készlet: 2500 db. Bene Ambrus áll. isk. tanító és faisk. kezelő, Ipp, u. p. Zovány, Szilágy-m.

Eladó erdei és kerti gyümölcs-csemetéket ajánl a gróf Szápáry Géza uradalmi erdészeti hivatala Muraszombatban. Árjegyzéket kívánatra szívesen küld.

Eladó gyökeres szőlőoltvány. Kitünő minőségű gyökeres Riparia port. alanyba oltott fajtisza erdei és olasz rizling oltvány száza 12 frt. Megrendelhető Csathó Géza községi szőlőtelep-kezelőnél. H.-Nádudvar.

Eladó gyümölcsfaoltványok. 300 drb 3—4 éves canadai renet magas törzsű, száza 35 frt. 200 drb 2—3 éves canadai renet, sz. 20 frt. 200 drb 3 éves angol téli ar. pármén, sz. 30 frt. 200 drb n. casseli renet 3—4 éves, sz. 30 frt; ugyanaz 100 drb 2—3 éves, sz. 25 frt. 200 drb téli esperes k. 2—3 éves, sz. 30 frt. 200 drb angoulémei hgnő 3—4 éves, sz. 40 frt; 100 drb ugyanaz 2 éves, sz. 25 frt. 100 drb császárkörte 3—4 éves, sz. 35 frt. 200 drb vegyes fajt. körte 2—4 éves, sz. 25 frt. 400 drb 2 éves canadai r., téli ar. pármén, nagy casseli renet és batul, szépen fejlett oltványok, száza 20 frt. Az oltványok kötött talajban nevelődtek s igen szépen fejlődtek. Ezeken kívül kapható jó erdei moha nagy és kis mennyiségben, igen jutányos árban. Csomagolás és vasúthoz szállítás saját árban. Megrendeléseket elfogad Azbé István jár. faisk. felügyelő, Facset, vas. állomás.

Eladó Riparia portalis vesszők. I. rendű gyökeres kétezer drb, ezre 10 frt. I. rendű sima, ezer drb 6 frt. II. rendű jól beérett iskolázni való kétezer drb, ezre 4 frt. Csomagolás és vasúthoz szállítás ezrenként 15 kr. Megrendelést elfogad Pók János, Medina, kápolnai szőlőhegy; u. p. Kölesd, Tolna-megye.

Eladó szőlővesszők immunis homokról, őszi baraczk oltványok, ó és új bor, ó és új bortörköly és 1894-iki őszi baraczkpálinka. A szőlővesszők Chasselas rouge, Ch. blanc croq., Ch. Doré Ch. Fontainebl., Passatutti, Lady downe black, Queen Viktoria blanc, Raisin de Calabre, Rosa minna di vacca, szemendriai stb. csemege fajták. Borfélékből: k.-dinka, n. kadarka, o. rizling, szlankamenka, mustos fehér, veltelini, Oporto, nagyburgundi stb. Árjegyzéket készséggel küld Szobonya Bertalan ny. kir. földm. isk. igazgató, Királyhalom, via Horgos.

Eladó szőlővessző. Lontó községnek van 9 ezer Othello direkt-termő szőlővesszője eladó; ezre 4 frt. A vessző jégverett, de mind válogatott, összeforrott és ültetésre alkalmas.

Istenhegyi szőlőkertemből eladó jég- és peronospora-mentes sima szőlővessző: 3 ezer drb kadarka, ezer drb Merlot, ezer drb piros és fehér Chasselas, 3 drb édes mézes, ezer drb rakszőlő. Ezre csomagolva 6 frt, száza 80 kr. Pflanzler József, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 7. sz.

Eladó 2 ezer othelló sima vessző, ezre 5 frt; ezer *Noah* sima vessző, ezre 10 frt; 500 *Canada* gyökeres vessző, ezre 10 frt. Makói vöröshagymamag, kilója 2 frt. Megrendeléseket elfogad Baranyi János szőlőtulajdonos, Mező-Berény.

Gyümölcsfákat veszek! Szükségem van gazdag gyökerű 3—4—5 éves, életerős, szép hajtású oltványokra a következő (hiteles) fajokból: 8 drb ananász-renet, 3 drb batul-alma, 3 drb canadai-renet, 3 drb casseli nagy renet, 2 drb magyar kormos renet, 2 drb nagy arany pepin, 2 drb téli arany

parmén alma. — Körtékből: 4 Vilmos körte, 2 Izambert, 2 Diel-vajkörteje, 3 Hardenpont vajkörteje, 3 téli esperes, 3 drb finom kajsi barack, 1 drb ropogós cseresnye, 1 drb lasponya. Ha esetleg egyik-másik változnék is, nem lenne baj, Szives ajánlatokat márczius hó 8-dikáig kér: Barabás György igazgató-tanító Sárvárott, Vasvármegyében.

Betöltendő állások és ajánlkozások.

Vinczellért keresek. Nős, kis családú vinczellér iskolát végzett egyént, 180 frt fizetéssel, 4 métermázsza buza, ugyanannyi törökbuza, 2 hold föld, 15 liter kender-vetés, 1 fejős tehén, 30 liter bab, 24 kg. só, 12 kg. juhturó, 4 szekér tüzifa és lakás élvezetével. Lakóhelye Noszoly, Erdélyben. Kötelessége kellő munkásokkal együtt szőlőművelés, gyümölcsfatenyésztés, konyhakert és méhes kezelése. Ajánlatok küldendők a kir. közjegyzőhöz Szamosújvárt. Az állás azonnal betöltendő.

Pályázat városi kertészi állásra. Selmecz- és Bélabánya törvényhatósági jogu szab. kir. városnál megüresedett 300 frt évi fizetés, 15% lakpénz és 20 m³ kemény tüzifa járandósággal nemkülönb a szabályrendeletileg megállapított napidíjakkal javadalmazott városi kertésztanítói állásra ezennel pályázatot hirdetek. A szabályszerű okmányokkal felszerelt kérvények 1899. évi márczius hó 20-ig a városi polgármesterhez nyújtandók be.

Nőtlen kerti munkást keresek, aki kerti szőlőt és konyhakertet rendben tartani képes. Pápay Pál, Homonna.

Szerény igényű, nőtlen kerti munkást keresek; értsen a konyhakertészethez, szőlőhöz, gyümölcsfa gondozásához s némileg a diszkertészethez is. Teljes ellátás mellett megfelelő havi fizetést kap. Ajánlatok intézendők: Tatay Miklóshoz, Sárköz-Ujlak, Szatmármegye.

Kertész-munkavezetőt keres a tarzali m. kir. vinczellér-képezde igazgatósága évi 420 frt fizetéssel és lakással javadalmazott állásra. Nős egyének is pályázhatnak, azonban előnyben részesülnek olyanok, akik nőtlenek és a diszkertészethen is birnak bizonyos gyakorlattal. Ajánlatok a bizonyítványok másolataival ellátva, Egey Szilárd h. igazgatóhoz küldendők be.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. urnak, *Fény.* Baj, hogy a nemesből eredt gyökereket mostanig meghagyta. Tessék csak a tavaszi metszéskor ezeket is eltávolítani és nyáron át minden évben szorgalmasan utána nézni és leszedni. A hirdetést közzöltük. (Gy.)

H. F. urnak, *Réde.* A lapot a község nevére kell küldeni, mert az fizet elő; ha nevére óhajtja, ugy a község kérje ezt a kiadóhivatalnál. A hiányzó számokat kivételesen

még megküldöttük, de a jövőben tessék jobban megőrizni. A fatenyésztésért irjon kérő levelet a Nagymélt. földművelésügyi m. kir. miniszterium IV/4. osztályába, Budapest, V. Nádor-utca. A galagonya-mag 2 évig is elmarad a földben, így nem biztos, hogy ki fog most kelni. (Gy.)

A. J. urnak, *Izsák.* Teljes évfolyamok csak 1893-tól kezdve kaphatók 1 frtjával; a két első évfolyam teljesen elfogyott, de hirdettük. A többi kért dolgot elkészítettük és elküldtük, illetve ez iránt intézkedtünk. (Gy.)

S. A. urnak, *Moskó.* Az 1894 iki számot sajnálatunkra, már nem pótolhatjuk, mert ebből csak egész évfolyam kapható; a többit kivételesen megküldtük. (Gy.)

Erd. k. e.-nek Kolozsvár. A kérdezett csemetéket állami telepekről már most nem kaphatja meg, mert ezzel elkésett. Talán magánosoktól megrendelhetők, így pl. Ungváry Lászlótól Czepléden, Geigertől Grazban, vagy Späthtől Berlinben. (Gy.)

K. Zs. urnak, *Dnna-Vecsén.* V. A. urnak, *Vadkert-Tázlár.* A tanatonra vonatkozó kérdéseikre jövő számunkban bővebben fogunk válaszolni. (Gy.)

B. L. urnak, *Ma.-Igen.* Tudomásunk szerint a 45-50-os meleg ily rövid ideig tartó hatása nem biztos, a dugványoknak pedig nem használ Ingen vesszőt nem osztanak ki. A lap küldésére intézkedtünk. (Gy.)

Egy gazdaköri tag, Búd-Szt.-Mihály. A kerosene azonos az amerikai világító petroleummal; ennek amerikai neve. (Gy.)

B. M. urnak, *N.-Kikinda.* *Faiskola-kezelőnek, Mehá-dika.* A tanítók számára rendezett gyüm. tanfolyamok pályázati hirdetését mai számunkban hozzuk. (Gy.)

B. J.-né urnak, *Miskolcz.* A szeszfőző kazánért tessék a földmiv. miniszterium IV/4. ügyosztályába Molnár István kir. tanácsos, orsz. gyüm. ministeri biztos urhoz fordulni. (Gy.)

Sch. G. G. urnak *Teke.* Az orsz. gyüm. min. biztos ur, mint lapunk mult számában olvasható volt, Angliában tartózkodik és így hozzáintézett levele nem intézhető el. Különb is kérésével az idénre már elkésett és így ő sem fogja teljesíteni.

Ifj. **D. S.** urnak, *Mezőtúr.* 1. A hernyózó ollót idejében alkalmazva jobb szolgálatot tesz a lánjánál. 2. Japáni borbogyó magot Mauthner Ödön magkereskedésében kaphat (Bpest, Andrássy-ut 23.) 3. Molnár I. »Fatenyésztés« művét ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében (Bpest, Múzeum-körut 1. sz.) rendelheti meg. 4. Gyéritési utmutató füzetet b. címére már küldtünk. (Rz.)

J. E. urnak, *Klucsing. R. R.* urnak? Megkaptuk, köszönjük, majd sorát ejtjük.

W. J. urnak, *Székül.* M. K. címére elküldtük levelét. (Gy.)

B. D. urnak, *Déva.* Áttettük Nagel Ottóhoz elküldés végett. (Gy.)

T. E. urnak, *Mező-Csáth. P. K.* urnak, *Nagy-Káta.* **M. J.** urnak, *N.-Lítke.* **Dr. F. J.** urnak, *Lugos. R. K.* urnak, *Temesvár.* **K. J.** urnak, *N.-Kanizsa.* **J. W.** urnak, *Székül. Cs.* **J.** urnak, *D.-Pataj.* **G. M.** urnak, *Félegyháza.* Magánlevelet irtunk. (Gy.)

R. J. urnak, *Temesvár. H. K.* urnak, *Kaposvár.* **B. A.** urnak, *Vác.* **P. K.** urnak, *Kézdi-Vásárhely.* **F. J.** urnak, *Segesvár.* **B. J.** urnak, *Órkény.* Vezérfonalat küldtünk.

Sch. Gy. urnak, *B.-Almás.* A kért számokat megküldtük. (Gy.)

R. J. urnak, *Sz.-Fehérvár.* M. levelet irtunk, a vezérfonalat megküldtük. (Gy.)

G. J. urnak, *Csejke.* **B. J.** urnak, *Szolnok. Sz. I.* urnak, *N.-Bánya. Sz. G.* urnak, *Vitka* Magánlevelet irtunk; utóbbi urnak mut. számot küldtünk. (Gy.)

K. F. urnak, *Földes. N. J.* urnak, *Halászi.* Vezérfonalat elküldtük. (Gy.)

M. J. urnak, *Buzinka.* Egy darab hirdetményt küldtünk. (Gy.)